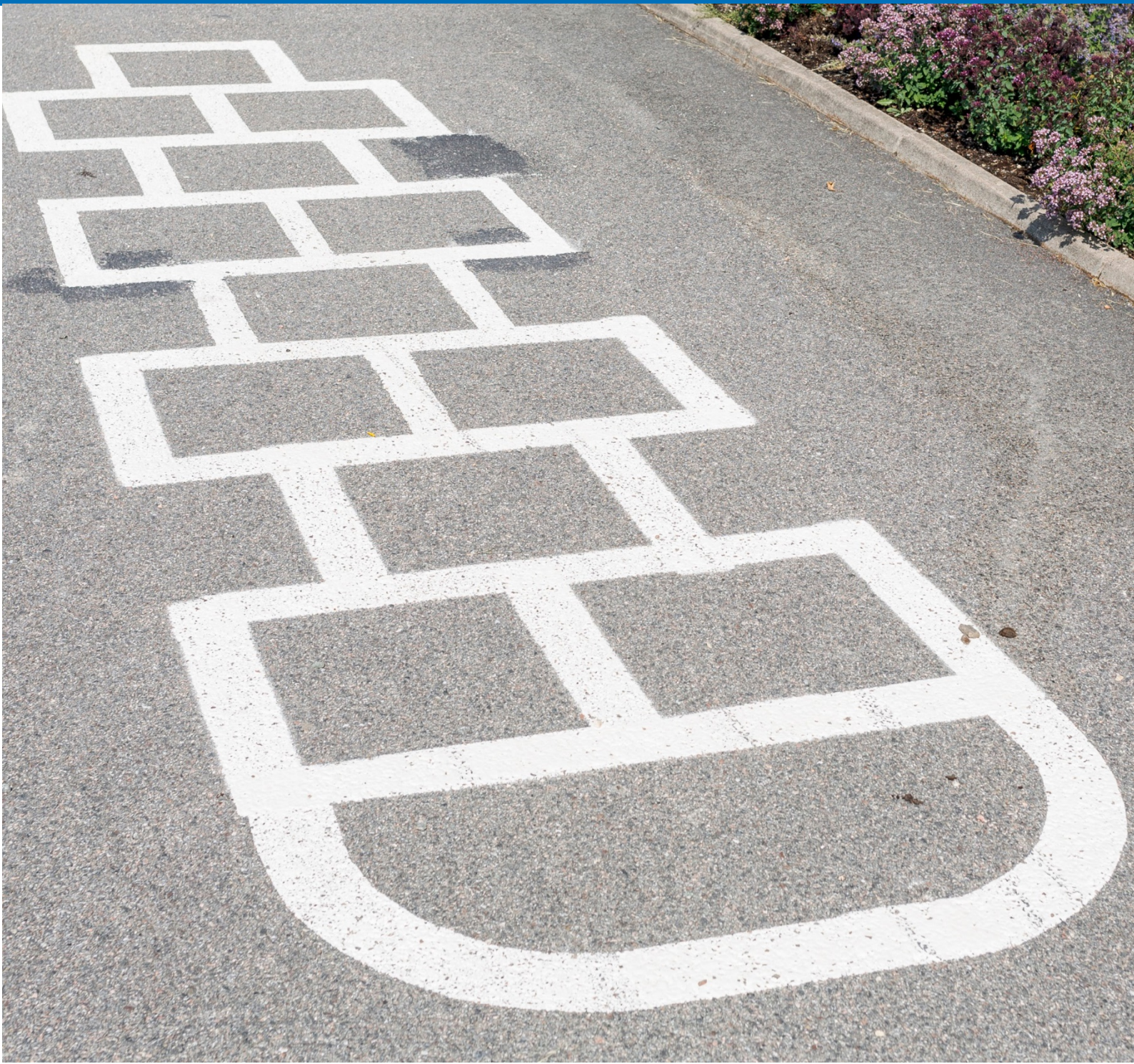

MELLERUDS
KOMMUN

Budget 2023 och plan 2024–2025

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Fastställa budgethandlingen för budget 2023 samt plan 2024–2025 enligt föreliggande förslag samt investeringsplan för åren 2023–2027
- Fastställa oförändrad skattesats till 22:60 kronor per skattekrona
- Ingå borgen, såsom för egen skuld, för AB Melleruds Bostäders låneförpliktelser upp till 190 Mnkr jämte därpå löpande kostnader.
- Fastställa att kommunens låneram 2023 utökas med 120 mnkr och beräknas därefter uppgå till 446 mnkr
- Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för förfogandeanslaget
- Kommunstyrelsen får besluta om kompensation för löneökningar vid årlig lönerevision. Kommunstyrelsen får delegera beslutanderätten till kommunstyrelsens arbetsutskott.
- Kommunstyrelsen beslutar att kommunstyrelsen arbetsutskott får besluta om kompensation för årets lönerevision inom tilldelad ram, 15,3 mnkr.

Reviderad budget

Budgeten för 2023 och plan 2024–2025 beslutades av kommunfullmäktige 2022-06-22, § 89. Enligt kommunallagen 8 kap 10 § ska budgeten de år då val av fullmäktige har hållits i hela landet fastställas av nyvalda fullmäktige. Sedan budgeten beslutades i juni har inflationen fortsatt att öka mer än vad som beaktades i den beslutade budgeten. Detta har framför allt påverkat pensionskostnaderna men även andra kostnader. Riksbanken har även gjort ytterligare räntehöjningar vilket medför ökade räntekostnader. I denna reviderade upplaga har budgeten reviderats utifrån ny pensionsskuldsprognos, ny räntekostnadsprognos, ny skatteunderlagsprognos från augusti, ökade kostnader för livsmedel-, fjärrvärme och renhållningskostnader samt en positivare befolkningsutveckling. Ramjusteringar har även gjorts för nämnderna till följd av ändrad intern ränta och personalomkostnadspålägg. Alla ändringar från kommunfullmäktigesbudget i juni är gulmarkerade.

Inledning arbetsprocess framtagande av budget

Inför budgetarbetet 2023 har kommunens nämnders presidier samt partigrupper tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. KSAU beslutade därefter, 2022-03-08 § 74, om budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp för att upprätta ett tjänstemannaförslag till budget för 2023 plan 2024–2025 utifrån ett resultatmål på 3 %.

I början av april överlämnade kommunchefens ledningsgrupp muntligt ett tjänstepersonförslag till budget inom ramen för budgetberedningens direktiv samtidigt redovisades åtgärder/omdisponeringar för ett resultatmål på 3 %, 2,5 % respektive 2 %. KSAU beslutade på mötet om ett resultatmål på 2,5 % och det var i första hand inriktat på året 2023. Ett budgetförslag sammanställdes utifrån detta benämnt: Majoritetens förslag. Samtliga nämnder skulle ta upp detta budgetförslag med eventuella ändringsförslag på ett protokollfört möte samt besluta om åtgärder enligt KSAU:s beslut och redovisa dem senast 25/5.

Därefter har majoriteten tagit fram ett nytt budgetförslag där resultatmålet är satt till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. I detta förslag reserveras medel på föfogandeanslaget som i första hand är avsett för kultur- och utbildningsnämnden.

Budgeten för 2023 och plan 2024–2025 beslutades av kommunfullmäktige 2022-06-22, § 89. Enligt kommunallagen 8 kap 10 § ska budgeten de år då val av fullmäktige har hållits i hela landet fastställas av nyvalda fullmäktige. Sedan budgeten beslutades i juni har inflationen fortsatt att öka mer än vad som beaktades i den beslutade budgeten. Detta har framför allt påverkat pensionskostnaderna men även andra kostnader. Riksbanken har även gjort ytterligare räntehöjningar vilket medför ökade räntekostnader. I denna reviderade upplaga har budgeten reviderats utifrån ny pensionsskuldprognos, ny räntekostnadsprognos, ny skatteunderlagsprognos, ökade kostnader för livsmedel-, fjärrvärme och renhållningskostnader samt en positivare befolkningsutveckling. Kommunen kommer inte att uppnå alla finansiella mål.

Justeringar från kommunfullmäktiges beslutade budget i juni

Mnkr	2023	2024	2025
KF juni budgeterat resultat	14	8	0
Ny skatteunderlagsprognos/utjämning inkl. revidering av befolkning	7	11	17
Ny pensionsskuldprognos	-13	-13	-2
Ökade kostnader Fjärrvärme, VA	-3	-3	-3
Ökade kostnader livsmedel	-1	-1	-1
Ökade räntekostnader	-3	-4	-5
Generell besparing utgår			-4
Nytt resultat	0	-3	2

Innehåll

Sammanfattning	5
Förvaltningsberättelse	8
Vision	8
Översikt verksamhetens utveckling	9
Den kommunala koncernen	10
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
<i>Samhällsekonomisk utveckling</i>	13
<i>Förutsättningar Mellerud</i>	16
<i>Förutsättningar nämnderna</i>	22
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	25
Balanskravsresultat.....	34
Nämnder	36
Kommunstyrelsen.....	36
Byggnadsnämnden	39
Kultur- och utbildningsnämnden	40
Socialnämnden.....	44
Ekonomiska rapporter	49
Resultatbudget.....	49
Kassaflödesbudget.....	50
Balansbudget	51
Driftbudget per nämnd	52
Investeringsbudget per nämnd	53
Investeringsplan.....	54

Sammanfattning

Resultatet minskar kraftig från 2022 till 2023. Vilket framförallt beror på ökade pensionskostnader, ökad inflation, högre räntor, högre löneökningar och minskat bidrag i LSS-utjämningsbidrag. En bra nominell skatteunderlagsutveckling åts upp av prisökningar och nytt pensionsavtal. Därtill kommer, enligt SCB-prognos, en fortsatt minskning av antalet invånare vilket medför att skatteintäkterna minskar.

Budgeterat resultat för 2023 uppgår till 0,1 mnkr, vilket motsvarar 0 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Neddragningar har gjorts av nämndernas ramar med totalt 9,2 mnkr (i budgeten som beslutades i juni) trots detta uppnås endast ett nollresultat. Resultatet minskar till -3 mnkr för 2024. För 2025 är det budgeterade resultatet 1,9 mnkr. Orsaken till det förbättrade resultatet 2025 beror på att Sveriges kommuner och regioner (SKR) räknar i augusti med en lägre inflation och en återhämtning i ekonomin vilket innebär högre skatteintäkter. Kommunens budgeterade resultat uppfyller inte kommunfullmäktiges finansiella mål eller kommunallagens krav på God ekonomisk hushållning. Om kommunens förutsättningar inte förbättras eller kommunen inte erhåller ökade bidrag måste arbete med åtgärder och anpassningar fortsätta. Resultatnivån måste över tid finansiera investeringarna annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Investeringarna budgeteras till 96 mnkr för 2023, varav 31 mnkr är hänförligt till affärsverksamheten. Totalt under perioden 2023–2027 budgeteras investeringarna till 361 mnkr, varav 186 mnkr är hänförligt till affärsverksamheten.

I den reviderade budgeten beräknas soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för perioden 2023–2024 till 22,2 %, 21,7 % respektive 20,9 %.

Skattesatsen är oförändrad under perioden, 22:60 kronor, per skattekrona. Budgeten bygger på en befolkningsminskning med 50 personer per år.

Nämndernas ramar utgår från budget 2022 med uppräknings för övriga kostnader med 0,5 %. Externa intäkter har räknats upp med 1 %. Extra kompensation har riktats till nämnder med kostnader för el, livsmedel och drivmedel. Köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst mm) har räknats upp med 2,5 %. Kostnader för lönerrevision har budgeterats på centralnivå och fördelas ut till nämnderna när förhandlingarna är klara. I den reviderade budgeten har nämnderna erhållit ytterligare kompensation för ökade livsmedels-, fjärrvärme- och VA-kostnader.

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Kommunerna ska i enlighet med detta ange både finansiella mål och mål för verksamheten för att god ekonomisk hushållning ska uppnås. Det är fullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud.

Resultatutjämningsreserv

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv för att under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kan en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämningsbidrag. Kommunfullmäktige har även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte ska överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Ingående värde för resultatutjämningsreserven är 27,1 mnkr. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital som uppgår till 363,2 mnkr (171 mnkr inklusive ansvarsförbindelsen). Det finns ingen likvid fond som innehåller RUR, vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället - en utökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer ska disposition i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunkturnedgång. En konjunkturnedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör

också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig. Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott.

Enligt kommunens riktlinjer ovan finns en möjlighet att disponera resultatutjämningsreserven vid ytterligare vikande skatteintäkter. Detta kommer dock innebära nyupplåning med ökade räntekostnader och löser därmed inte problemet utan ger främst kommunen mer tid att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka.
- Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/invånare
- Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.

Alla tre finansiella mål uppfylls år 2023 men för 2024 och 2025 uppnås inte målet om att resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkter från skatter och statsbidrag.

Endast ett finansiellt mål uppfylls år 2023, 2024 och 2025. Resultatmål och soliditetsmål uppnås inte.

För styrning av verksamheten har fullmäktige antagit följande tre mål:

Melleruds kommun

- Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett social, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv
- Är välkomnande och inbjuder till medskapande – internt och externt – för en utvecklad samhällsservice och ökad attraktivitet
- Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Förvaltningsberättelse

Fotograf: Martin Gustavsson

Förvaltningsberättelse

Vision

Visionen pekar ut riktningen för Melleruds kommun. Kommunfullmäktige har antagit följande vision för Melleruds kommun:

Mellerud – en attraktiv och drivande kommun i framkant av utvecklingen.

Vi står för företagsamhet, delaktighet och omtanke om varandra. Vi ger trygg välfärd till alla generationer, med särskild uppmärksamhet på det förebyggande arbetet med fokus på ungdomar och barnfamiljer.

För styrning av verksamheten har fullmäktige antagit följande tre mål:

Melleruds kommun

- Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett social, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv
- Är välkomnande och inbjuder till medskapande – internt och externt – för en utvecklad samhällsservice och ökad attraktivitet
- Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

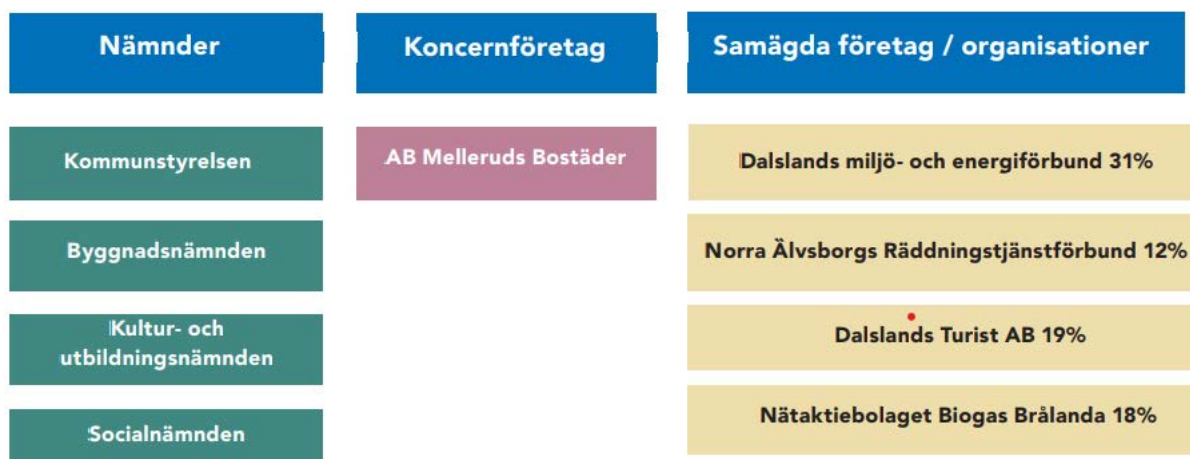
Översikt verksamhetens utveckling

Belopp i mnkr (om inget annat anges)	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunal skattesats	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Verksamhetens intäkter	184	202	190	192	194
Verksamhetens kostnader	783	832	864	886	892
Årets resultat	48	42	0	-3	2
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag %	7	5,9	0	-0,4	0,3
Soliditet %	42	45	40	39	36
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser %	20	25	22	22	21
Nettoinvesteringar*	48	95	96	41	113
Självfinansieringsgrad %**	166	80	20	70	30
Långfristig låneskuld	326	326	446	466	541

*Överföringsbudget tillkommer.

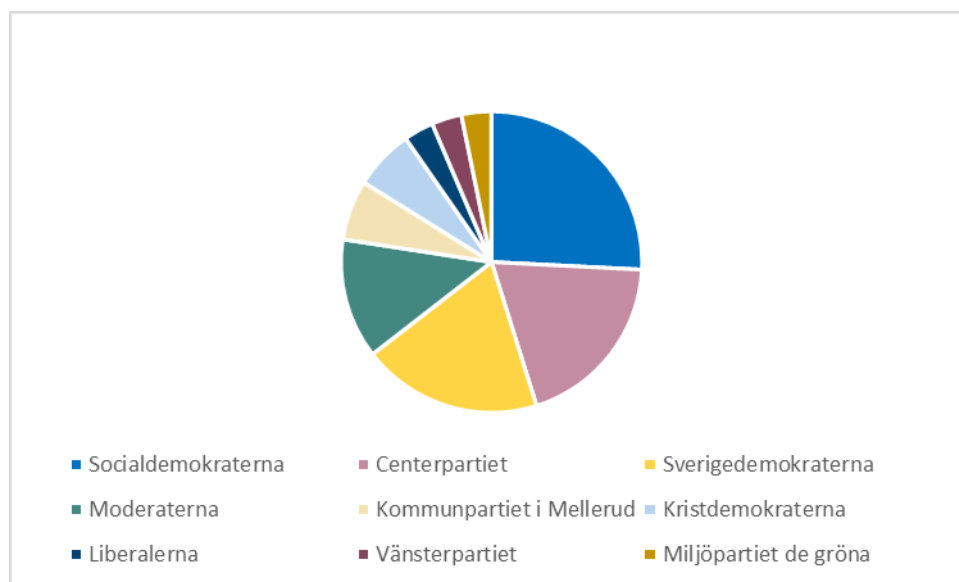
* Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året. Affärsverksamheternas investeringar ingår, VA, renhållning och fjärrvärme.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande kommunala organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer, budget och skattesats.

Kommunfullmäktiges sammansättning 2023:

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamheter.

Kommunala nämnder

Kommunernas nämndorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilka ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Förutom ovanstående nämnder finns även valnämnd, krisledningsnämnd, revisorer och överförmyndare.

Beskrivning koncern

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs huvudsakligen i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Kommunen tog ett strategiskt beslut för ett antal år sedan och utvecklade flera bolag för att undvika intressekonflikter och förbättra verksamheten. Det finns ett helägt bolag:

AB Melleruds Bostäder som är ett allmännyttigt bostadsbolag som styrs av ägardirektiv samt av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Därtill finns ett antal företag/organisationer som kommunen har ägarintresse i. I matrisen ovanför finns företag/organisationer med som kommunen har ett ägarintresse/andel över 0,15 %:

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunerna gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet.

Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, NÄRF ägs av och bedriver räddningstjänst i Trollhättans, Vänersborgs, Färgelandas och Melleruds kommun.

Dalslands Turist AB ägs av kommunerna i Dalsland samt Vänersborg.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda ägs av Vänersborgs och Melleruds kommun samt driftsbolaget Biogas Brålanda.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunfullmäktige beslutade under 2019 om en revidering av styrmodellen. Kommunen utgår från målstyrning för att leda och utveckla verksamhet och ekonomi. Fullmäktigemål för verksamheten är övergripande mål som ska utgå från visionen och sträcka sig från mandatperiodens andra år till nästa mandatperiods första år. Nämnderna konkretiserar fullmäktigemålen i nämndmål. Kommunfullmäktiges finansiella mål ska verka för att kommunens finansiella ställning inte försvagas.

Budgeten beslutas av kommunfullmäktige i juni varje år. Under hösten som följer tar nämnderna fram detaljbudgetar. Under året görs två uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet och årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen. Nämnderna bestämmer i vilken omfattning de vill ha uppföljningar från sina förvaltningar, flera av dem har uppföljningar månatligen. Dialogträffar sker tre gånger under året mellan nämndpresidier, kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunens ledningsgrupp, i samband med budget, delårsbokslut och bokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppföljning av kommunens verksamheter har sin utgångspunkt i väsentliga avvikelser mellan budget, mål och utfall. Vid befarade underskott kallas nämnderna till dialog med kommunstyrelsens presidium för att redovisa åtgärder för att minska underskottet.

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för internkontroll. Enligt reglementet för interkontroll ansvarar varje nämnd att utifrån riskbedömningar anta en internkontrollplan. Uppföljning av nämndernas internkontroll ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens system för internkontroll och föreslå förbättringar i de all det behövs.

Kommunstyrelsens uppsikt har utvecklats med regelbundna dialoger med kommunalförbundet Dalslands Miljö- och energiförbund och Melleruds bostäders presidier. Bolagets prognoser och delårsrapport samt förbundets delårsrapport med prognos behandlas av fullmäktige. Kommunfullmäktige tillsätter representanter till Melleruds bostäder och Dalslands Miljö- och energiförbund. Kommunen styr Melleruds bostäder via ägardirektiv och förbundet via förbundsordning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Den svenska ekonomin bromsar in

Den svenska ekonomin bromsar in under 2022. Den höga inflationen liksom de stigande räntorna (globalt och i Sverige) slår allt mer mot investeringar och hushållens konsumtion i Sverige 2022–2023. Generellt leder mindre optimistiska hushåll och företag till att investeringar skjuts på framtiden eller uteblir. Den höga inflationen påverkar dock alla sektorer och urholkar köpkraften. Ekonomin växer svagare än trend 2022–2023 och resursutnyttjandet minskar. Efterfrågan bedöms dock ta fart igen i slutet av 2023.

I nuläget är efterfrågan på arbetskraft stor och rekryteringsläget allmänt sett ansträngt.

Sysselsättningsgraden väntas börja vända ner nästa år, men en växande befolkning i arbetsför ålder gör att antalet sysselsatta personer beräknas öka. Konjunkturavmattningen kommer med tiden också att synas på arbetsmarknaden. Men sannolikt kommer företag att vilja behålla personal så länge som möjligt, när det råder så stor brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte antas vända ner, såsom i näringslivet, blir en annan motverkande kraft till konjunkturedgången.

Hög inflation

KPIF-inflationen på knappa 4 procent vid årets början uppgick i juni till 8,5 procent, och mätte 8 procent i juli. Bakom uppgången i år ligger framförallt prishöjningarna på livsmedel. Därtill kvarstår höga energipriser (el och drivmedel), det som i fjol var drivkraften bakom inflationsuppgången. Samtidigt har KPI-inflationen, som var 8,5 procent i juli, börjat tryckas upp av högre boräntor. Mycket talar för att livsmedelspriserna i höst fortsätter att stiga mer än normalt. Likaså finns det en överhängande risk för att de redan höga elpriserna blir än högre i vinter. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att hög importinflation består en tid. Givet att resursutnyttjandet viker under prognosåren 2022 och 2023 uppstår negativa BNP- och timgap: det blir lågkonjunktur. Analysen av samhälls ekonomin under kalkylåren 2024 och 2025 baseras på ett antagande att ekonomin går mot ett balanserat resursutnyttjande. Efter lågkonjunkturen 2023 antas därmed en följande konjunkturuppgång åren därefter. BNP- och timtillväxten lyfter därför.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner cirkulär 22:28

Procentuell förändring (om inget annat anges)	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	5,0	2,1	1,0	2,2	2,5
Sysselsättning timmar	2,2	1,2	1,1	1,4	1,6
Arbetslöshet	8,8	7,7	7,9	8,0	7,8
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner cirkulär 22:28

Relativt starka resultat för kommuner 2022 men svagare resultat åren efter

Det ekonomiska resultatet i kommunsektorn var rekordhögt 2020, för att överträffas år 2021. Även 2022 beräknas bli ett år med relativt starka resultat för kommuner och regioner tack vare att skatteintäkterna fortsätter att öka snabbt. År 2023 sjunker resultatet brant. En bra skatteunderlagstillväxt äts upp av pris- och löneökningar samt ökade kostnader för tjänstepensioner. Det snabba fallet till 2023 är en följd av att inflationen ökar rekordsnabbt, till och med snabbare än skatteintäkterna, som utvecklas relativt positivt till följd av åter hämtningen i ekonomin. I synnerhet ökar priserna på vissa varor och tjänster såsom transporter, energi, livsmedel, byggkostnader, men även räntekostnaderna ökar.

Kraftig real urholkning av skatteunderlaget

I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,7 procent. Skatteunderlagets utveckling kommande år kan inte förväntas räcka till att finansiera en ökande kommunal verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen nu än större: de som arbetar ska försörja allt fler (yngre och äldre) och inte minst de ökade behoven av omsorg och vård av äldre förutsätter allt större resurser. Anledningen till de snabbt stigande kommunala utgifterna är att de priser och löner som påverkar kommuners och regioners kostnader nu stiger snabbare. Detta är delvis en följd av den allmänna prisuppgången som syns under prognosperioden och delvis en följd av det nya pensionsavtalet med högre premier. Inflationen medför även att prisbasbelopp förändras kraftigt och det leder till en ändrad värdering av sektorns pensionsskuld. Denna kostnad beräknas med hjälp av prisbasbeloppet plus diskonteringsränta. Kostnaderna ökar mycket kraftigt 2023 och 2024 på grund av det högre prisbasbeloppet, särskilt i regionerna som har betydligt större skuld än kommunerna till följd av fler anställda med höga inkomster.

Befolkning och kompetensförsörjning

De kommande åren är bristen på arbetskraft en av de största utmaningarna för såväl kommuner och regioner som hela näringslivet. I välfärdssektorn uppstår de största behovsökningarna kommande år inom äldreomsorgen. Det beror på att den stora gruppen 40-talister efterhand uppnår 80 år, och att behovet av vård och omsorg ökar i takt med stigande ålder. Under kommande tio år ökar befolkningen totalt med 512 000 personer (netto) varav personer i arbetsför ålder (20–66) ökar med 250 000. Personer som är 80 år och äldre ökar mest både till antal och i procent, med 264 000 personer, eller drygt 47 procent. Med dagens personaltäthet behöver drygt hälften av ökningen av den arbetsföra befolkningen ha tagit anställning i kommuner och regioner om tio år. Skulle personaltätheten öka enligt det historiska mönstret, med 0,5 procent utöver demografiskt betingade behov, skulle istället nära 200 000 fler personer ha behövt anställas de närmaste tio åren – att sätta i relation till ökningen av personer i arbetsför ålder som är 250 000.

Utöver bristen på arbetskraft blir det framöver ännu svårare att hitta personal med rätt utbildning och kompetens, vilket gör att statens krav och insatser på ökad personaltäthet inte kan infrias.

Utredningen En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning

Riksdagen gjorde i december 2020 ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning för att se över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Regeringen har nu återkommit med direktiv till utredningen. En parlamentarisk kommitté får i uppdrag att se över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner och regioner, inklusive LSS-utjämnningen. Kommittén ska även överväga om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella bidraget. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2024.

Betänkandet En god kommunal hushållning

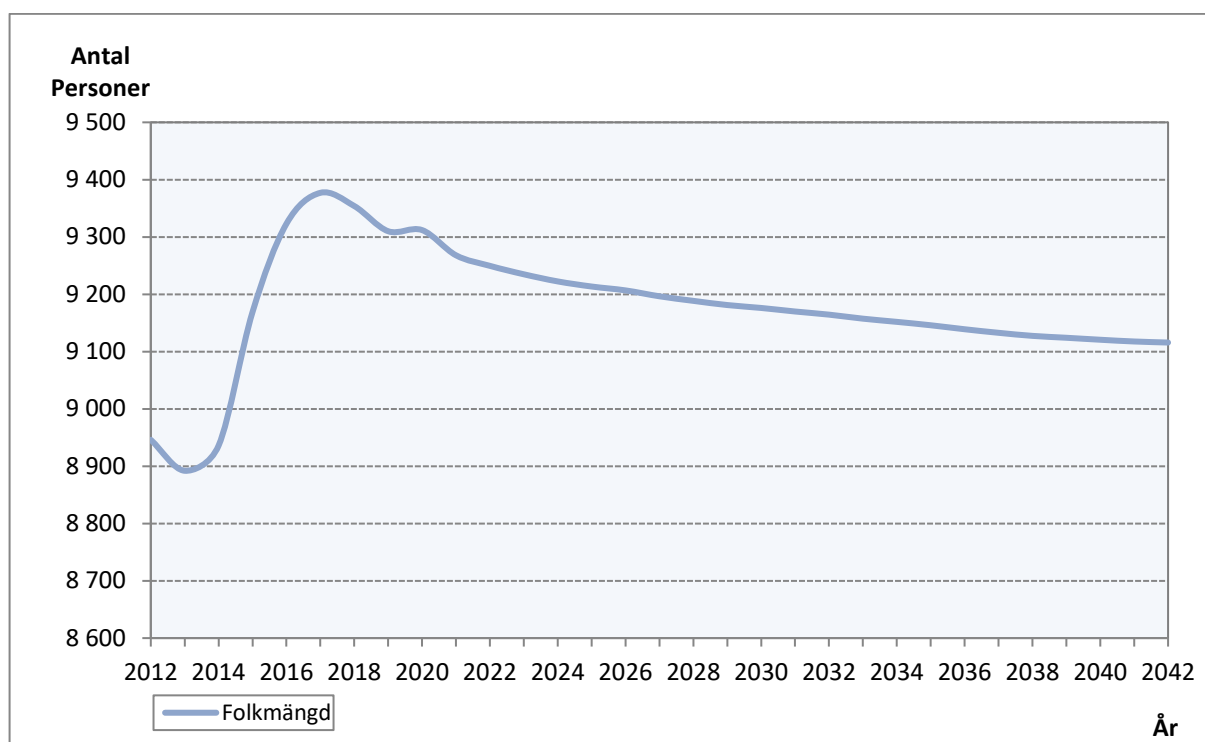
Utredningen om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner överlämnade i september 2021 sitt betänkande. En god kommunal hushållning till regeringen. Remisstiden på betänkandet gick ut i början av 2022: Ännu har ingen proposition presenterats baserat på betänkandet och det är därför svårt att säga vad förslagen kommer att landa i. SKR:s bedömning är dock att ett införande av förändringar från 1 januari 2023, som utredningen föreslog, inte är möjligt.

Förutsättningar Mellerud

Befolkningsminskning

Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade planeringsförutsättningar. För åren 2014 - 2017 bröts denna trend med tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska. Födelsenettet har varit negativt under många år och det tidigare positiva flyttnettot har i stort sett upphört. För 2021 minskade invånarantalet med ca 40 personer. Födelsenettet och inrikes flyttnetto var fortsatt negativt medan flyttnettot från utlandet var positivt.

Enligt den senaste befolkningsprognosen från SCB minskar Melleruds invånarantal fram till 2042. Enligt prognosen fortsätter födelsenetto vara negativt och nettoinflyttandet ökar endast marginellt. En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Mellerud är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Enligt preliminär befolkningsstatistik för 2022. **I början av 2022 fortsatte antal invånare att minska men under sommaren kom en vändning och antal invånare ökade för att till hösten återigen minska.**

Diagrammet visar Melleruds kommuns invånarantal 2012–2021 och befolkningsprognosen för 2022–2042.

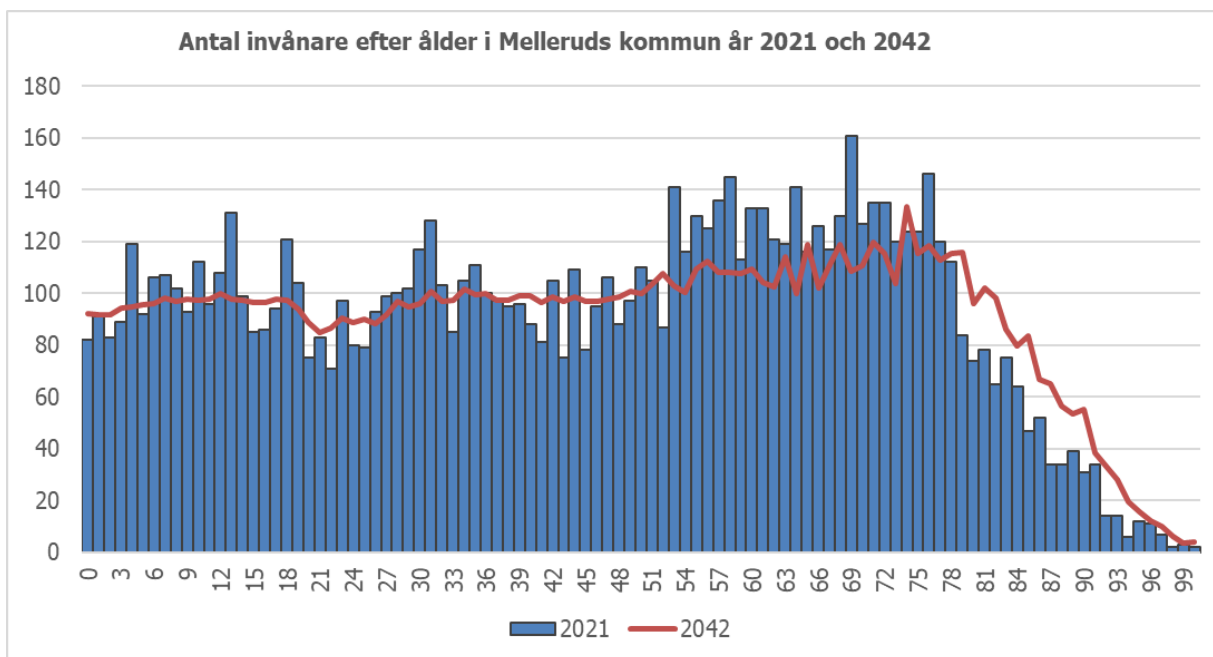
SCB har även gjort en befolkningsprognos för skolområdena Åsensbruk, Åsebro, Dals Rostock och centrala Mellerud. I samtliga områden minskar befolkningen förutom i Melleruds tätort.

Befolkningsutvecklingen är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering. Men lika viktigt ur en kommunal synvinkel är befolkningsstrukturen, då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det framför allt om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg och sjukvård.

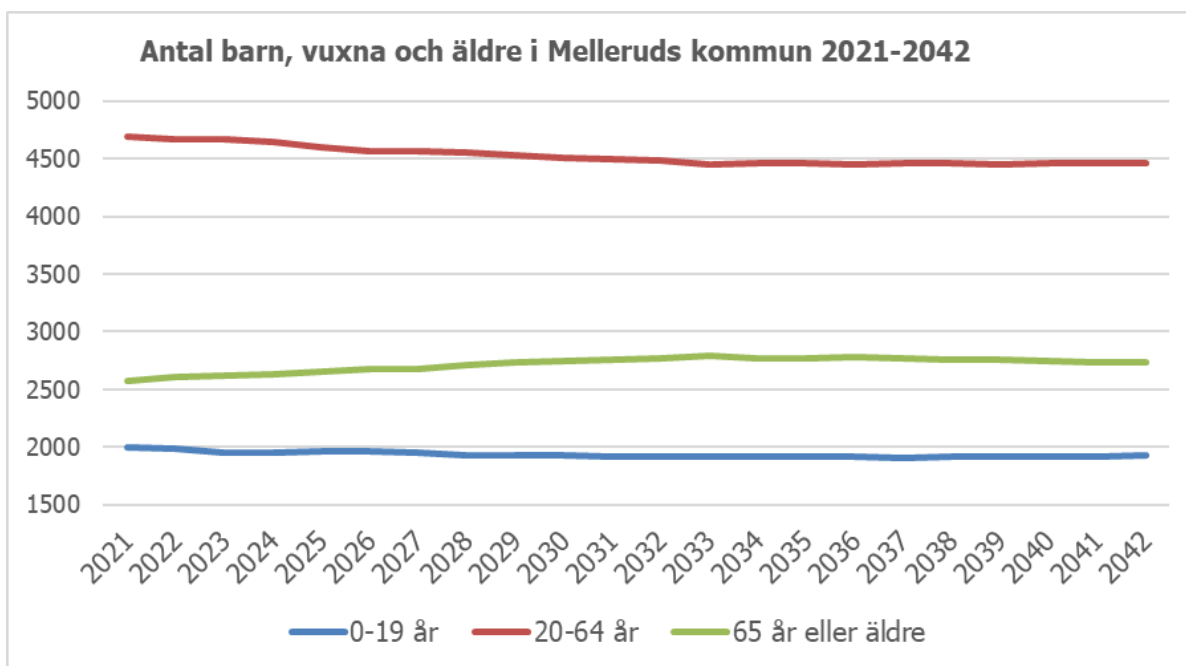
Mellerud har en hög grad äldre befolkning, ca 28 procent av invånarna är över 65 år och 2030 beräknas andelen öka till 30 procent. Både beroende på ökat antal i gruppen och en minskning av antalet invånare. Medelåldern i Melleruds kommun är hög jämfört med riket.

Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Det ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras.

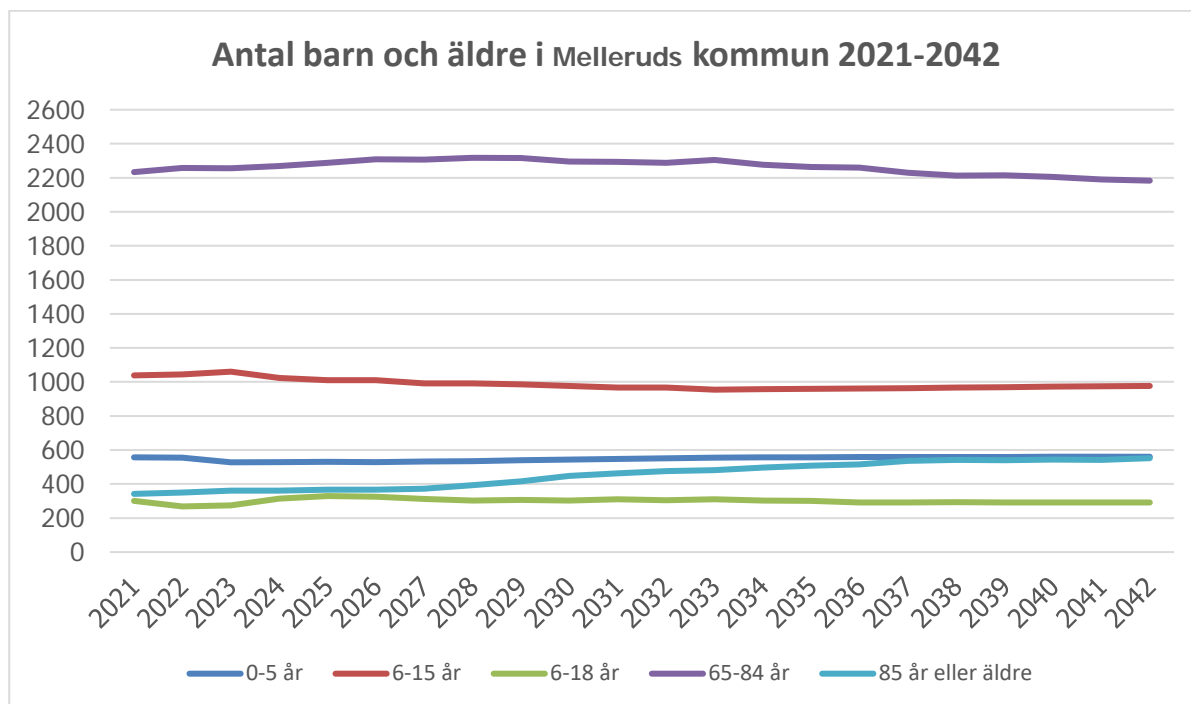
I diagrammet nedan visas en jämförelse mellan antalet invånare i Melleruds kommun efter ålder år 2021 och 2042. Befolkningen i arbetsför ålder i Mellerud sjunker och befolkningen blir äldre.

Liksom riket visar prognosen på en ökning i åldersgruppen äldre. För barn och unga förväntas ingen ökning.

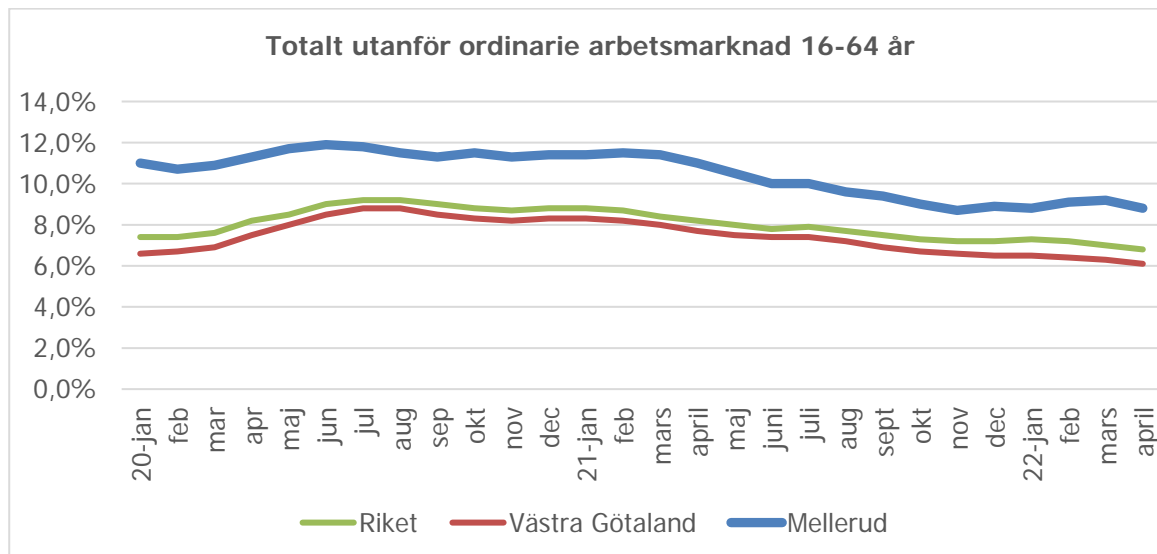
Antal barn och äldre i Melleruds kommun 2021-2042

Fram till år 2042 är antalet barn i åldern 0–5 år i stort sett oförändrat medan antalet i åldern 6–18 år minskar marginellt. Däremot visar prognosen för delområdena på en minskning i samtliga skolområden förutom Melleruds tätort. Antal personer i åldern 85 år och äldre ökar med ca 200 personer till 2042. I åldern 65–84 år sker en ökning till år 2033 för att sedan minska. För 2041 prognostiseras antalet var 50 färre än 2021.

Arbetslösheten minskar

Totalt utanför ordinarie arbetsmarknad 16-64 år

Diagrammet ovan visar antalet arbetslösa i Mellerud, riket och Västra Götalandsregionen mellan januari 2019-mars 2021.

Arbetslösheten i kommunen har minskat något från 2021 (8,9 %) och var i mars 8,8 %. Det är högre än rikets 6,8 % och Västra Götalandsregionens 6,1 %. Melleruds utveckling av öppet arbetslösa följer rikets utveckling med en ökande arbetslöshet under kvartal 1 och 2 under 2020 som en följd av pandemin. Under kvartal 3 2020 började arbetslösheten minska och minskningen har fortsatt, med undantag, för några månader. Andelen öppet arbetslösa var i april 3,0 %, vilket är på samma nivå som riket. Däremot är andelen som är i program med aktivitetsstöd 5,8 %, vilket är 2 % högre än riket och Västra Götalandsregionen.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget i riket. Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2023 grundas på taxeringsutfallet från 2020 uppräknat med SKL:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2021, 2022 och 2023. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2023 sker efter taxeringen 2024 och regleras i januari 2025.

Skatteintäkter är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) **prognos från augusti** samt SCB:s befolkningsprognos. Enligt SCB:s befolkningsprognos minskar antalet invånare med i snitt 20 invånare per år under perioden 2023–2025. Skatteintäkterna är beräknade efter en befolkningsminskning mer -50 invånare per år och oförändrad skattesats. **Preliminär befolkningsstatistik för 2022 visar på oförändrad eller marginell minskning av invånarantalet, varför budgeten för 2023 grundas på en mindre befolkningsminskning.** Skattesatsen på 22,60 är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret.

Antal invånare 1/11	2022	2023	2024
	9 260	9 210	9 160

Utöver skatteintäkter är bidrag och avgifter från kommunala utjämningssystemet, där intäkter från fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla.

Det **kommunalekonomiska utjämningssystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämningen består av fem delar; inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, LSS-utjämning, införandebidrag och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Melleruds invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningssystemet.

Kostnadsutjämningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Mellerud har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämningen.

Kostnadsutjämningarna för 2023 är enligt preliminära beräkningar från SCB per oktober. Samtliga variabler är inte fastställda. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). **Mellerud erhåller bidrag i LSS-utjämningen. Bidraget minskar med 1 mnkr från 2022 beroende på färre vuxna i bostad med särskild service.**

Regleringsbidrag/avgift fördelas i kronor per invånare. Riksdagen har beslutat om tillfälliga generella statsbidrag för 2021 och 2022. För Melleruds del innebär detta 3 mnkr för 2022 som upphör 2023. Detta är inkluderat i förslaget

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2021–12 för 2022.

Mnkr	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Egna preliminära skatteintäkter	410	428	446	466
Slutavräkning	3			
Prognostiserad slutavräkning	9			
Summa skatteintäkter	422	428	446	466
Inkomstutjämning	157	173	175	176
Kostnadsutjämning	37	39	39	39
LSS-utjämning	28	27	27	26
Fastighetsavgift	26	26	26	26
Regleringsbidrag	26	14	13	10
Generella bidrag	7	6	6	0
Summa generella statsbidrag/utjämning	281	285	286	277
Summa	709	713	732	743
Procentuell förändring skatteunderlag (skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag) <i>SKR april, cirkulär 22:28</i>		0,5	2,6	1,5

Egna preliminära skatteintäkter

År 2023 ökar skatteunderlaget extra till följd av förslaget att omvandla reseavdragen (som minskar skatteunderlaget) till en skattereduktion (som inte påverkar skatteunderlaget). Samtidigt föreslås en minskning av de generella statsbidragen motsvarande skatteintäkter av det slojade avdraget.

Regleringsbidraget

En minskning av de generella statsbidragen föreslås motsvarande skatteintäkter för det slojade reseavdraget.

Kommunen har erhållit bidrag enligt finansieringsprincipen, d.v.s. kommunen kompenseras av staten för ökade åtagande och kostnader. Det har ökat regleringsbidraget och fördelats ut till nämnderna.

Generella bidrag

Riksdagen har beslutat om två tillfälliga generella statsbidrag som tillfaller Melleruds kommun: Bidrag avseende kommun med högt flyktingmottagande 3,4 mnkr per år 2022–2024. Bidrag för kommun med särskild utmaning 3,3 mnkr per år 2022–2024. Dessa tillfälliga bidrag ingår i resultatbudgeten och innebär att resultatnivån minskar betydligt 2025.

Finansnetto

Finansiella intäkter avser främst borgensavgifter från AB Melleruds Bostäder. De finansiella kostnaderna består av räntor på upptagna lån samt av ränte- och basbeloppsuppräknings av den del av pensionskulden som ingår i balansräkningen. Ränta för lån har beräknats till **ca 2,3 %** för perioden 2023–2025. Beräkningen är gjord utifrån en nyupplåning på **120 mnkr under 2023, 20 mnkr för 2024 och ytterligare 75 mnkr** under 2025. En allt större del av räntekostnaderna finansieras genom affärsverksamhetens taxor.

Pensioner

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu. För de som arbetar nu och som är födda före 1986 är pensionskostnaden den avgift på 4,5 % som varje anställd får utbetalt för att placera själv. De som idag tjänar över 7,5 gånger inkomstbasbeloppet har rätt till en förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). Kommunen har en försäkringslösning för den förmånsbestämda ålderspensionen, där kommunen betalar in en premie löpande till försäkringsbolaget istället för att redovisa denna som en skuld i balansräkningen. För arbetstagare födda 1986 eller senare är pensionskostnaden helt avgiftsbaserad med 4,5 % under "taket" (7,5 inkomstbasbelopp) och 30 % över.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket. Den höga inflationen påverkar även pensionskostnaderna. Enligt Skandias pensionsskuldsprognos per augusti ökar pensionskostnaden för 2023 med mellan 20% och 40% och för 2024 med mellan 25% och 60% beroende på tryggandeform. Orsaken till förändringen är främst den ökande inflationen vilket ger en ytterligare höjning av prisbasbeloppet, 2023 med 6,4 % och 2024 med 4,5%. Det innebär att pensionskostnaderna ökar kraftigt. Budgeten för pensionskostnaderna har reviderats utifrån Skandias prognos från augusti.

Ansvarsförbindelsen, pensionsrätt intjänad före 1998 som inte redovisas som en skuld i balansräkningen, kommer inte minska lika snabbt som den gjort de senaste åren på grund av ökat prisbasbelopp 2023 vilket kommer innebära något lägre soliditet. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå som 2021.

Förutsättningar nämnderna

Jämfört med budget 2022 har nämnderna fått följande generella ramförändringar i enlighet med KSAU:s direktiv:

Uppräkning	2023
Personalkostnader	Se nedan
Övriga kostnader	1,5%, ej generellt se nedan
Köp av huvudverksamhet	2,5%
Externa intäkter	1%

Personalkostnader

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramuppräknings för förtroendevaldas arvode, timlöner etc. kompenseras direkt i ramarna. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen beräknas uppgå till 5,3 % för 2022 enligt KPIF och 2,5 % för 2023. I uppräkningsunderlaget har en schablonuppräknings på 1,5 % använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation. Eftersom inflationen främst är hänförlig till livsmedel, drivmedel och elkostnader har 0,5 % fördelats ut till nämnderna och 1 % har riktats för prishöjningar avseende livsmedel, drivmedel och el. Ytterligare kompensation har gjorts till nämnderna med 1,3 mnkr för livsmedelskostnader och 2,9 mnkr för ökade fjärrvärme- och VA-kostnader. Om fjärrvärmeförbrukningen kommer sänkas under året och hyran justeras kommer nämndernas ramar att justeras för detta. Kostnader för köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst, miljöverksamhet och placeringar inom IFO) räknas upp med 2,5% då dessa kostnader är relaterade till lön. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram.

Intäkter

Verksamheternas externa intäkter har schablonuppräknats med 1 %.

Internränta

SKR rekommenderar att kommunerna, till följd av utveckling av ränteläget under året, inte följer SKR:s rekommendation från februari utan gör en egen bedömning. Internräntan är därför höjd med 1,2 % till 2,2 % utifrån kommunens räntekostnader för lån och prognosränta för nyupplåning.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer SKR:s rekommendationer gällande lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42%) och avtalsförsäkringar (0,013). Gällande kollektivavtalad pension används Skandikons beräkning utifrån Melleruds kostnader för pensioner (11,9 %). Det totala personalomkostnadspålägget uppgår till 43,45 %. Nämndernas budgetramar är justerade till det högre PO-pålägget.

Demografiska förändringar

Det finns ingen beslutad resursfördelningsmodell som justerar volymförändringar för barn, elever och äldre utifrån befolkningsprognos. Antalet barn och elever förändras endast marginellt under åren 2023–2025. Volymerna inom hemtjänst ligger hittills relativt stabilt sett över åren även om det innevarande åren går upp och ner. På sikt prognosticeras en ökning av behovet av hemtjänst i takt med att demografin förändras men detta förväntas inte påverka perioden 2023–2025 i någon större omfattning.

	KF, ÖF, VN, REVISION	KS SBF	KS KSF	BN	KUN	SN
Budget 2022	3 396	30 945	60 803	-262	245 702	306 806
Tillfälligt anslag KF junibudget					-4 000	
Tillfälliga anslag tilläggsbudget					-3 000	-800
Statsbidrag enl." Finansieringsprincipen"			150		300	100
Anslag Val	-300					
Kompensation för tillfälliga anslag 2022					3 500	
Anslag marknadsföring, tillväxt, digitalisering			1 200			
Anslag AME (kompensation för TA 2022)						1 500
Kompensation för tillf. anslag Familjecentral						800
Komp ökade kapitalkostnader		500	300			
Komp för bortfall bidrag Tillväxtverket ¹⁾			2 000			
Ökning förfogande anslaget, första hand avsett för KUN			4 200			
Kompensation Öppen skolskjuts ³⁾					1 000	
Åtgärder/omdisponering		-640	-1 025		-1 300	-6 200
Uppräkningar						
Lönerevision 2022		450	695		3 187	5 182
Löneuppräknning timlöner, OB ers, arvoden mm	91	190	97	13	60	1 307
Övrig uppräknning 0,5 %	9	324	216	4	320	300
Kompensation drivmedel		165				335
Kopmp. ökade priser servicen. (livsmedel) mm		5	18		1 297	671
Kompensation elkostnad endast 2023 ³⁾		900	110		10	80
Uppräknning externa intäkter 1%	-2	-432	-124	-15	-384	-553
Köp av huvudverksamhet (Gymn, Räddtj.)			325		740	400
Kompensation ökade livsmedelskost HT					750	550
Komp. ökade kost fjärrv, renh, VA ⁴⁾		1 280	20		1 050	550
Tekniska justeringar						
Höjd internränta		1 288	13		6	11
Interna intäkter		-357				
Höjd internränta 2,2 %		4 894	46		24	41
Höjt PO 43,45	44	1 229	754	11	3 986	6 441
Justering serviceenhet och nämnder med anledning av ovan		-640	6		406	223
Budget 2023	3 238	40 101	69 804	-249	253 654	317 744

1) Löneuppräknning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.

2) Idag erhåller kommunen bidrag från Tillväxtverket. Det finns i nuläget inga beslut om ytterligare medel för 2023. Medel som kompensation för detta reserveras under förfogande anslaget och fördelas ut till KUN med 70 % och SN med 30 % om inte Tillväxtverket fattar beslut om nya medel.

3) Öppen skolskjuts gäller från och med halvåret 2023 och får helårseffekt 2024. För 2024 finansieras detta genom att anslaget för kompensation högre elpriser för 2023 omdisponeras, då priset enligt avtal blir lägre 2024, till Kultur- och utbildningsnämnden.

4) Om fjärrvärmeskatans kommer sänkas under året och hyran justeras kommer nämndernas ramar att justeras för detta.

Tekniska justering av nämndernas ramar kommer göras till hösten för internhyra till följd av ändrad internränta och ändrat personalomkostnadspålägg.

Av kommunstyrelseförvaltningens budget avser förfogandeanslaget 4,2 mnkr+ 2 mnkr (avseende eventuellt minskade bidrag Tillväxtverket) + 4,2 mnkr i första hand avsedda för Kultur och utbildningsnämnden.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknig. En översyn av taxorna har gjorts. Taxorna har höjts för VA- och renhållningskollektivet men kommer att behöva höjas ytterligare om räntorna fortsätter stiga. **Inom fjärrvärmeverksamheten medför bland annat bristen på bränsle att taxan måste höjas kraftigt.**

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål samt riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Kommunen ska i enlighet med detta ange både finansiella mål och mål för verksamheten för att god ekonomisk hushållning ska uppnås. Det är kommunfullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud.

Definitionen av god ekonomisk hushållning avseende de finansiella målen är att: Innevarande generation ska inte överföra några obalanserade kostnader eller skulder till kommande generationer. Kommunfullmäktige har för 2021 beslutat om tre finansiella mål och tre mål för verksamheten. Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges verksamhetsmål. Dessa följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse för verksamhetsmålen.

God ekonomisk hushållning för Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

För styrning av verksamheten har kommunfullmäktige antagit följande tre mål:

- Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett social, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv
- Är välkomnande och inbjuder till medskapande – internt och externt – för en utvecklad samhällsservice och ökad attraktivitet
- Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- A. Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka.** Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.
- B. Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/invånare.** Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka eller omvänt.
- C. Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.** För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Avstämning mot Kommunfullmäktiges finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Soliditeten ska vara positiv inkl. ansvarsförbindelsen				
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	25,5%	22,2%	21,7%	20,9%
Mål= ska vara positiv eller öka	>0	>0	>0	>0
Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 30 tkr/invånare				
Långfristiga lån, mnkr	326,3	446,3	466,3	531,3
Varav affärsverksamhet, mnkr	168,3	199,3	212,3	278,8
Varav skattefinansierad verksamhet, mnkr	158,2	247,0	254,0	262,5
Antal invånare	9 268	9 260	9 210	9 160
Låneskuld per invånare	17,1	26,7	27,6	28,7
Mål =< 30	<30	<30	<30	<30
Resultatet ska minst uppgå till 2% av intäkter från skatter och utjämningsbidrag				
Resultat	5,9%	0,0	-0,4%	0,3%
Mål	2,5%	2,0	2,0	2,0

A. Soliditeten är positiv men minskar under perioden. Soliditeten har kontinuerligt stärkts under de senaste åren, vilken framförallt förklaras av starka resultaten. Lånen har tillfälligt amorteras. För 2023 och framåt innebär det låga resultaten i kombination med hög investeringsnivå att soliditeten sjunker. Detta försvagar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

B. Låneskulden för den skattefinansierade verksamheten får maximalt uppgå till 277 mnkr med det beräknade invånarantalet på 9 260 invånare. Låneskulden beräknas öka med 205 mnkr under perioden, vilket främst beror på investeringar i affärsverksamheten. Med föreslagen investeringsnivå bedöms målet uppnås trots minskat invånarantal.

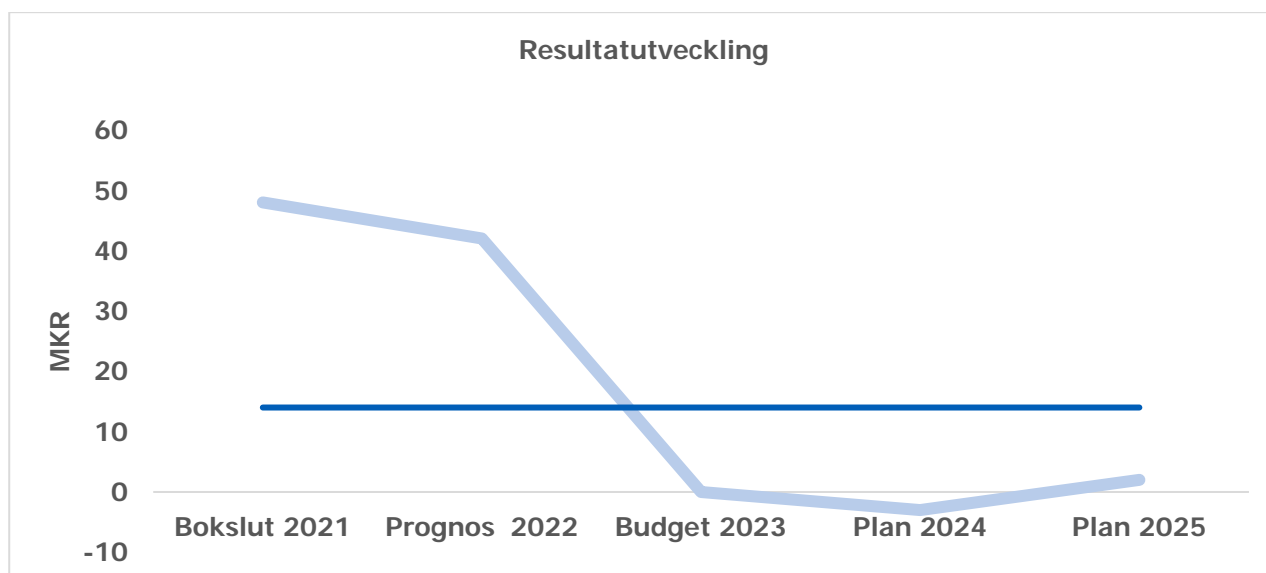
C. Resultatnivån uppnås inte varken för budget 2023 eller planåren 2024 och 2025. För 2024 uppnås inte balanskravet med nuvarande alternativ. De minskade resultatnivåerna beror på att skatteunderlagstillväxten inte täcker löne- och prisuppräknning samt de ökade pensionskostnaderna för 2023 och 2024. För 2025 upphör två tillfälliga statsbidrag med 7 mnkr.

Ekonomisk analys

Resultat och kapacitet

Resultat och resultatutveckling

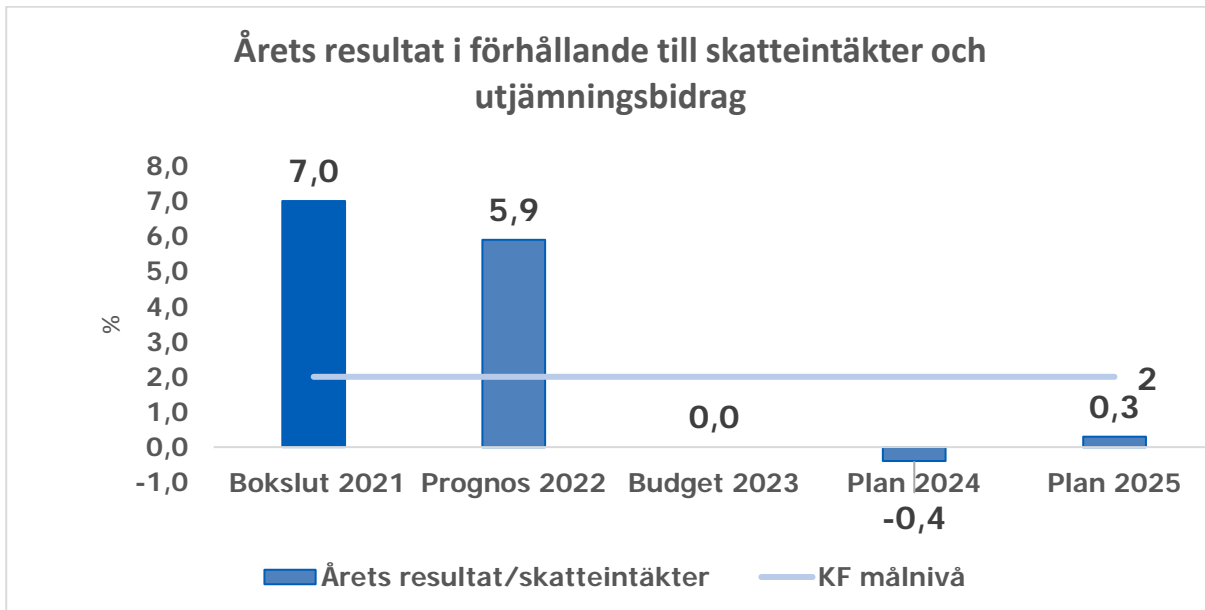
Budgeterat resultat uppgår till 0,2 mnkr för året 2023. Året 2024 och 2025 är de budgeterade resultaten -2,7 mnkr respektive 1,9 mnkr. I budgeterat resultat för 2023 ingår minskade anslag till nämnderna med 9 mnkr, vilket beslutades när kommunfullmäktige antog budgeten i juni. I resultatet ingår inga jämförelsestörande poster. Orsaken till det förbättrade resultatet 2025 beror på att Sveriges kommuner och regioner (SKR) räknar i augusti med en lägre inflation och en återhämtning i ekonomin vilket innebär högre skatteintäkter.

Nytt diagram

Det höga resultatet 2021 är en kombination av gynnsam utveckling av skatteunderlaget och minskade nettokostnader för nämnderna till följd av budgetanpassningar och Covid-19. De minskade resultatnivåerna beror på att skatteunderlagstillväxten inte täcker löne- och prisuppräknings, ökade ränte- och pensionskostnader samtidigt som invånarantalet minskar. Från 2023 är de ökade pensionskostnaderna en starkt bidragande orsak till att resultatnivån minskar. Orsaken till det förbättrade resultatet 2025 beror på att Sveriges kommuner och regioner (SKR) kalkylerar i augustiprognosen med en lägre inflation och en återhämtning i ekonomin, vilket innebär högre skatteintäkter. Två tillfälliga statsbidrag på 7 mnkr upphör.

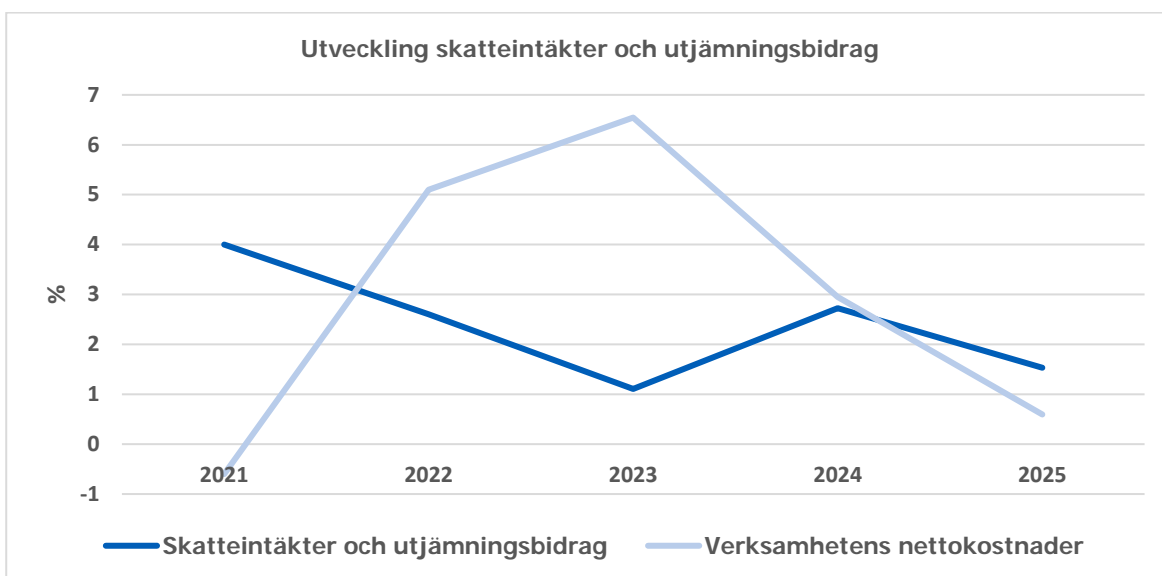
Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Då kan en normal investeringsnivå för den skattefinansierade verksamheten skattefinansieras över en längre tidsperiod. **Målet uppnås inte för något av åren.** För att klara framtida investeringar samt den ökade åldrande befolkningen behöver resultatet ökas framöver och uppgå till minst 2 % (ca 14 mnkr) av skatteintäkter och utjämningsbidrag annars försvagas kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Nytt diagram

Nettokostnader

Nämndernas rammar utgår från de befintliga ramarna med uppräknig för prisökningar. Kompensation för personalkostnader till följd av lönerrevision har budgeterats centralt.

Nytt diagram

En förutsättning för att hålla en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Kostnadsökningen från 2021 till 2022 beror på inflation, ramtillskott till nämnder och att nämnderna hade lägre kostnader för 2021 till följd av pandemin. Pensionskostnaderna ökar från 2022 till 2023. Detta beror främst på nytt pensionsavtal med höjda premienivåer och inflationen. **Inflation i kombination med ökade pensionskostnader medför att verksamhetens nettokostnader ökar kraftigt till 2023. Under perioden 2022–2024 ökar verksamhetens nettokostnader mer än skatteintäkter och utjämningsbidrag. Enligt SKR:s prognos dämpas inflationen för 2024, vilket medför att pensionskostnaderna för 2025 minskar och medför en lägre ökning av verksamhetens nettokostnader. Det är viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försvaga kommunens finansiella styrka.**

Den kraftiga ökningen av pensionerna beror dels på det nya pensionsavtalet, dels på inflationen. Det nya pensionsavtalet, som gäller från 1 januari 2023, innebär att premien höjs från 4,5 % till 6 % för inkomster över taket. Det innebär en högre kostnadsnivå årligen. Det nya avtalet innebär att de anställda kommer få högre pensioner. Pensionerna räknas utifrån inflationstakten i juni året innan. I juni i år var inflationstakten 8,7 %. Även nästa år prognostiseras en hög inflation vilket påverkar pensionskostnaderna för 2024. För 2024 beräknas att inflationen går tillbaka och prognosantagandet är att prisbasbeloppet ökar med enbart 0,9 % och medför en återgång till en lägre nivå för pensionskostnaderna 2025.

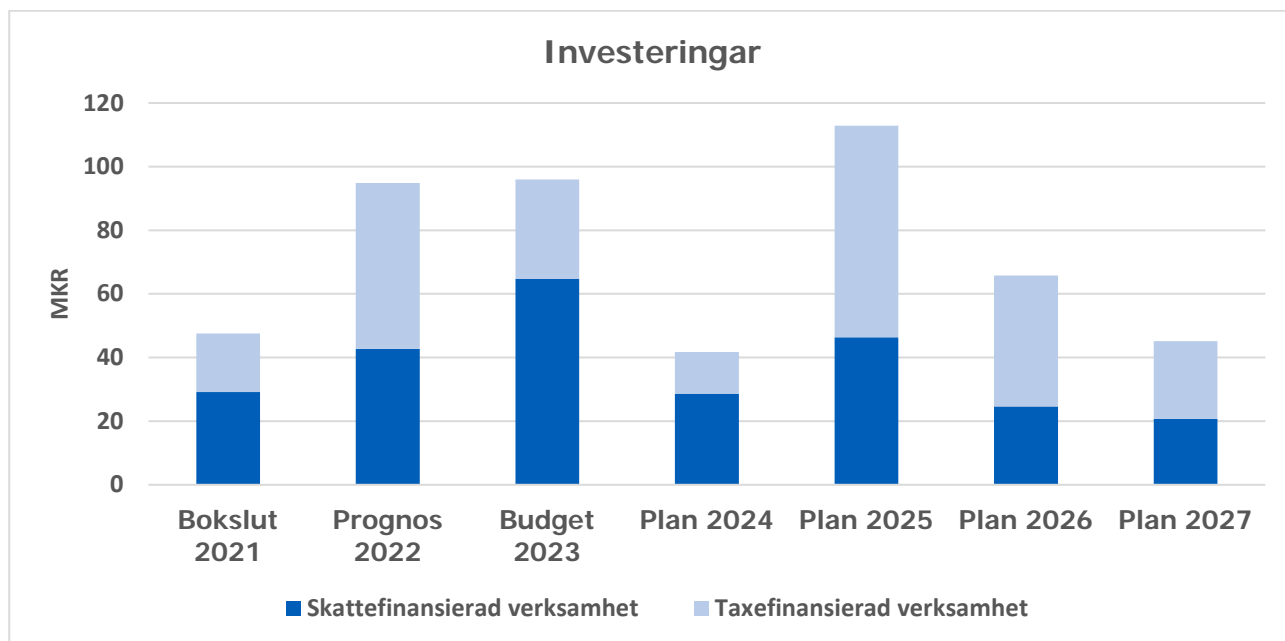
Nettokostnadsandelen, nettokostnaderna som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått på detta och visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande drift.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag	2021	2022	2023	2024	2025
Nettokostnadsandel %	93	94,1	100	100,4	99,7

För 2021 och 2022 har nettokostnadsandelen uppgått till 93 % respektive 94,1 %. Skillnaden upp till 100 % samt avskrivningsutrymme kan användas till att amortera på lån eller skattefinansiera investeringar. Under 2023 uppgår nettokostnaderna till 100 % av skatter och generella statsbidrag. De kommande åren minskar utrymmet för att skattefinansiera investeringarna. För att nå resultatmålet på 2 % av skatter och bidrag krävs att verksamhetens nettokostnader sjunker med 14 mnkr till 2023 förutom de 9 mnkr som ingår som neddragning i ramarna.

Investeringar

Investeringarna budgeteras till 96 mnkr för 2023, varav 31 mnkr avser affärsverksamheten. Totalt under perioden 2023–2027 budgeteras investeringarna till 361 mnkr, varav 186 mnkr avser affärsverksamheten. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Överföringsbudget till 2023 är enligt Prognos 1 ca 70 mk och avser främst VA-projekt och ingår inte i ovan siffror.

Nytt diagram

Överföringsbudget tillkommer.

För 2023 är investeringsnivån hög i den skattefinansierade verksamheten, vilket delvis förklaras av följande projekt: köp av förskolemoduler, upprustning av Skållerudshemmet, utbyggnad av förskolelokaler i Åsebro, utbyggnad av vägar vid Sunnanå Lagun och en eventuell satsning på Dalslands center. För 2025 planeras byggnation av två nya förskoleavdelningar samt ombyggnad av kommunhus.

Planering för åren 2026 och 2027 är osäker och vissa projekt kan komma att bli senarelagda och eventuellt kan nya projekt tillkomma. Investeringarna behöver delvis finansieras genom ökad upplåning. Inom den taxefinansierade delen uppgår VA-verksamhetens investeringar till ca 160 mnkr mellan 2023–2027. Större projekt är sanering ovidkommande vatten, utbyggnad av VA i Östra Järn och Köpmannebro.

Självfinansieringsgrad %	2021	2022	2023	2024	2025
Självfinansieringsgrad %	166	80	20	70	30

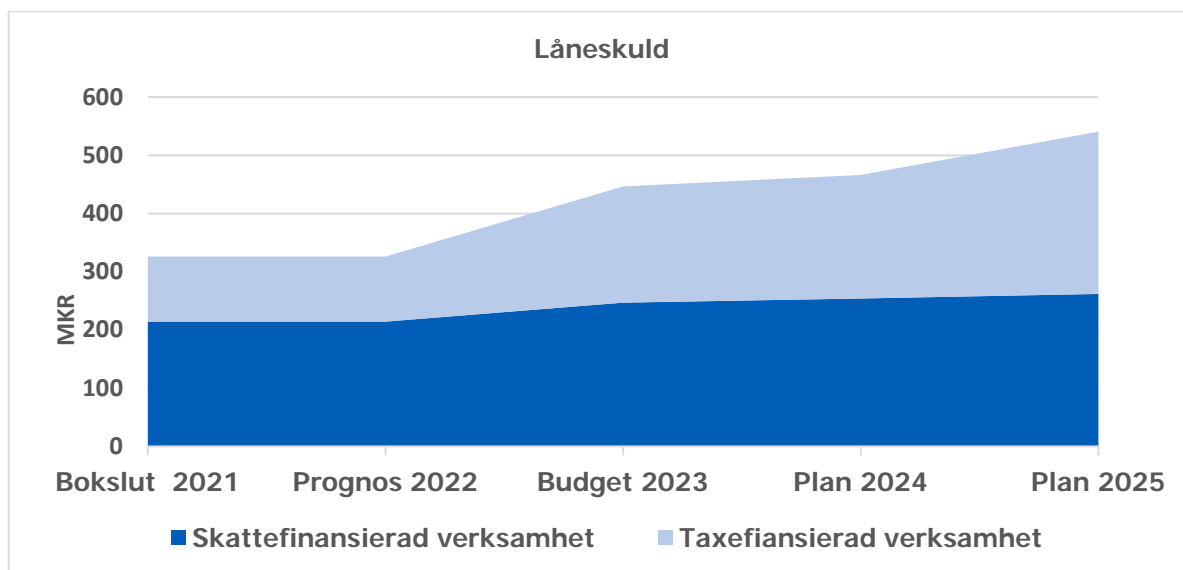
Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året

Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften - självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100%. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet. För 2021 gjorde det höga resultatet att investeringarna kunde finansieras av den löpande driften. Under 2023 till 2025 är självfinansieringsgraden låg. Investeringarna för den skattefinansierade överstiger resultat och avskrivningar i snitt för åren 2023–2025 med **ca 56 mnkr.** Investeringarna behöver delvis finansieras genom ökad upplåning. Resultatnivån behöver höjas alternativt så behöver investeringsnivån minskas.

Låneskuld

Den höga investeringsnivån inom främst den taxefinansierade verksamheten innebär att låneskulden ökar med 155 mnkr perioden 2023 - 2027 och uppgår därefter till 531 mnkr. Ökad upplåning innebär ökade räntekostnader. En översyn av taxorna utfördes under 2021 för de taxefinansierade verksamheterna och

taxorna höjdes till 2022. Taxorna kommer att behöva höjas kraftigt till följd av ökade kostnader till följd av inflation, stigande räntor och nyupplåning.

Nytt diagram

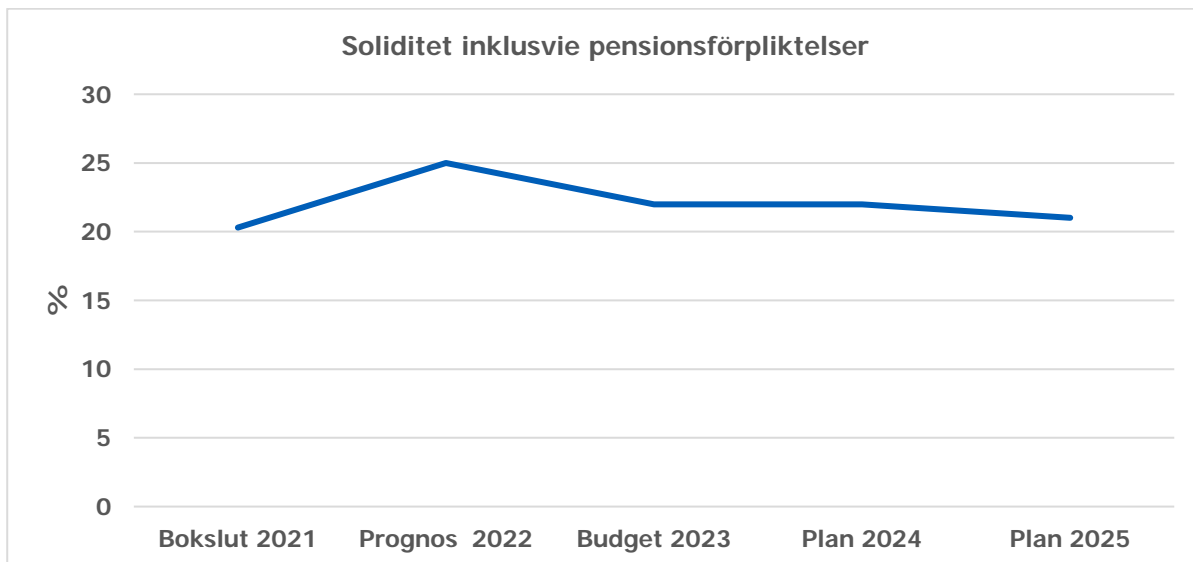
Risk och kontroll

Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kortfristiga skulder ingår emellertid en semesterlöneskuld som utgör cirka 20–30 % av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 70–80% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Kassalikviditeten beräknas för 2022 till ca 93 % och minskar till ca 85 % under perioden. ligger kvar på oförändrad nivå under perioden. Kommunens investeringar som inte finansierats genom resultat och avskrivningar har finansierats genom nyupplåning. Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr i Dalslands sparbank.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Nytt diagram

Det som påverkar soliditeten är resultatet, värdet på tillgångarna och storleken på ansvarsförbindelsen. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet. Soliditeten har stärkts kontinuerligt under de senaste åren. Vilket framförallt förklaras av starka resultat och att det extremt låga ränteläget har minskat ränteuppräknningen av ansvarsförbindelsen för pension. Utbetalningarna har varit större än uppräknning av ansvarsförbindelsen. Melleruds soliditet är dock lägre än rikets som för 2021 var 31 %. Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att soliditeten ska vara positiv eller öka, vilket inte uppnås under perioden. Soliditeten sjunker under perioden vilket beror på låga resultat i kombination men en hög investeringsnivå vilket innebär ökad låneskuld. Detta försvagar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Kommunalskatt

Melleruds skattesats uppgår till 22,60 kr/skr och föreslås vara oförändrad för planperioden. Skattesatsen är högre än både riket och regionen som för 2022 var 20,67 % respektive 21,37 %.

Avslutande kommentar

Liksom de flesta av Sveriges kommuner hade Mellerud ett högt resultat för 2021. Bidragande till detta var framförallt en gynnsam utveckling av skatteunderlaget men även budgetanpassningar för nämnderna och lägre kostnader till följd av Covid-19. Enligt prognosen kommer kommunen återigen att redovisa ett starkt resultat, trots prisökningar. Kommunens ekonomi stärks då det prognostiserade resultat uppgår till 41 mnkr, motsvarande 5,9 % av skatteintäkter och bidrag samtidigt som soliditeten ökar vilket förbättrar kommunens finansiella styrka.

En kraftig försämring av resultatet sker dock till 2023 jämfört med 2022 vilket framförallt beror på ökade pensionskostnader, ökad inflation, högre räntor och högre löneökningar. En bra nominell skatteunderlagsutveckling äts upp av prisökningar och nytt pensionsavtal. Därtill kommer, enligt SCB-prognos, en fortsatt minskning av antalet invånare vilket medför att skatteintäkterna minskar.

Sedan kommunfullmäktiges budgetbeslut i juni har pensionskostnaderna ökat ytterligare till följd av inflationen. Även kostnader för livsmedel, fjärrvärme och räntor har ökat mer än vad som förutsågs i tidigare budgetbeslut. Budgetresultat förutsätter att nämndernas verksamhet anpassas till ramminskningarna. Någon reserv för oförutsedda kostnader finns inte heller budgeterad. En förutsättning att nå budgeterat resultat är att avsatt utrymmer för löneökningar 2023 är tillräcklig.

Av kommunfullmäktiges finansiella mål uppfylls investeringsmålet för alla år medan resultatmålet och soliditetsmålet inte uppfylls för 2023, 2024 och för 2025. Även likviditeten minskar under perioden men från en hög nivå. Det indikerar i kombination med en sjunkande soliditet sämre finansiella förutsättningar framåt. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader.

Den demografiska utvecklingen framöver kommer medföra ett ökat behov av äldreomsorg samtidigt som prognosen pekar på en befolkningsminskning för Mellerud, vilket innebär lägre skatteintäkter. Det finns även ett behov att ytterligare platser i särskilt boende efter planperioden och det kan medföra ett investeringsbehov. Det är därför nödvändigt att budgetera med tillfredställande resultatnivåer för att möta framtida demografiska behov och kunna finansiera investeringar. Ett bra resultat är nödvändigt för att kunna uppnå detta. En ökad upplåning innebär ökade finansiella kostnader och mindre medel till verksamheten.

Det ekonomiska läget är mycket ansträngt kommande år. Om kommunens förutsättningar inte förbättras eller kommunen inte erhåller ökade bidrag måste arbete med åtgärder och anpassningar fortsätta. Resultatnivån måste över tid finansiera investeringarna annars försvagas kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv för att under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kan en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämningsbidrag. Kommunfullmäktige har även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte ska överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag.

Resultatutjämningsreserven uppgår till 27,1 mnkr, vilket motsvarar 4% av 2021 års intäkter från skatter och bidrag. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital som uppgår till 396 mnkr för 2021 (209 mnkr inklusive ansvarsförbindelsen). Det finns ingen likvidfond som innehåller RUR. Vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället, - en utökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

I den statliga utredningen: God kommunal hushållning föreslås att reservering av överskott till resultatutjämningsreserv försvinner. I stället föreslår utredningen att reservering av del från årets resultat får göras till en resultatreserv, under förutsättning att vissa villkor uppfylls.

Budgeterad balanskravsutredning	Mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Årets budgeterade resultat		17,1	0,2	-2,7	1,9
- Samtliga realisationsvinster					
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet					
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet					
+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
-Återföring av orealiserade vinster och förluster					
Årets resultat efter balanskravsjustering					
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv					
+Användning av medel för resultatutjämningsreserv					
Årets balanskravs resultat		17,1	0,2	-2,7	1,9

Nämnder

Fotograf: Martin Gustavsson

Nämnder

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde:

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument samt har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen bereder ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen i Mellerud är även samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund, med mera, som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett arbetsutskott, tillika ekonomiutskott, personalutskott, förhandlingsdelegation samt trafik- och krisledningsnämnd.

Verksamheten bedrivs i två förvaltningar. Kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning. Tillväxtenheten som tillhör kommunstyrelsens förvaltning arbetar för både byggnadsnämnden (genom bygglov, byggnämnan, strandskyddsdispens och enkla detaljplaner) och kommunstyrelsen (näringslivssamordning, turismutveckling, detaljplaner och pågående arbete med översiktsplan)

Ram 2023

Ramförändringar			tkr
	KS	varav SBF	varav KSF
Budget 2022	91 748	30 945	60 803
Statsbidrag enl." Finansieringsprincipen"	150	0	150
Anslag marknadsföring, tillväxt, digitalisering	1 200	0	1 200
Komp ökade kapitalkostnader mm	800	500	300
Komp för bortfall bidrag Tillväxtverket	2 000	0	2 000
Ökning förfogande anslaget, i första hand avsett för KUN	4 200	0	4 200
Åtgärder/omdisponering	-1 665	-640	-1 025
<i>Uppräkningar</i>			
Lönerevision	1 145	450	695
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	287	190	97
Övrig uppräknings 0,5 %	540	324	216
Kompensation drivmedel	165	165	0
Komp. ökade priser serviceenhet (livsmedel) mm	23	5	18
Kompensation elkostnad endast 2023	1 010	900	110
Uppräknings externa intäkter 1%	-556	-432	-124
Uppräknings köp huvudverksamhet (NÄRF, DMEF mfl)	325	0	325
Kompensation ökade kostnader Fjärrvärme, VA, Renh	1 300	1 280	20
<i>Tekniska justeringar</i>			
Höjd internränta från 1 % till 1,25 %	1 301	1 288	13
Interna intäkter	-357	-357	0

Höjd internränta till 2,2 %	4 940	4 894	46
Höjt personalomkostnadspålägg	1 983	1 229	754
Justering priser serviceenhet höjd ränta och PO		-640	6
Budget 2023	109 905	40 101	69 804

Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.

Förändring av budgetram till 2023 (uppräknings exkluderat):

- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen Anslag till brottsförebyggande arbetet med 100 tkr för 2023 och ytterligare 100 tkr 2024. Totalt 200 tkr från och med 2024.
- Anslag för att utveckla marknadsföring, tillväxt och digitalisering med 1 200 tkr.
- Utökad anslag till Samhällsbyggnadsförvaltningen med 500 tkr avseende kapitalkostnader för ökad investeringsnivå.
- Utökad anslag till Kommunstyrelsens förvaltning med 300 tkr avseende kapitalkostnader för ökad investeringsnivå.
- Utökad förfogandeanslag med 4 200 tkr, i första hand avsett för tillfällig ramförstärkning för KUN, som kompensation av ramminskning för tillfälligt anslag och åtgärder/omdisponering. Tilldelas efter framställan till kommunstyrelsen med redovisning av tillfälliga behov.
- Kommunen erhåller 2022 bidrag från Tillväxtverket. Det finns i nuläget inga beslut om ytterligare medel för 2023. Medel som kompensation för detta reserveras under förfogande anslaget och fördelas ut till KUN med 70 % och SN med 30 % om inte Tillväxtverket fattar beslut om nya medel.
- Kompensation för elkostnader med 1 010 tkr för 2023. Fr. o m 2024 är elpriset enligt avtal lägre. Kompensation för ökade drivmedelskostnader 165 tkr.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 1 665 tkr.
- Uppräkningar och "tekniska justeringar" tillkommer.
- Kompensation för höjd intern ränta och personalomkostnadspålägg. Ramjustering av serviceenhetens priser med anledning av detta.
- Kompensation för ökade taxor inom VA och renhållning.

I budgetramen (KSF) ingår förfogandeanslaget med 4 200 tkr + 2 000 tkr (avseende eventuellt minskade bidrag Tillväxtverket) + 4 200 tkr i första hand avsedda för Kultur och utbildningsnämnden. Kostnader för utbildning av förtroendevalda finansieras av förfogandeanslaget.

- Följande poster reserveras på förfogande anslaget till (max): DVVJ 300 tkr, Campus Dalsland 320 tkr, Kanalyran 200 tkr, Seniorkort 350 tkr, Kommunakademien Väst 40 tkr.
- Anslag för eventuell kompensation för minskat bidrag från Tillväxtverket finns reserverat under förfogande anslaget med 2 000 tkr och tillfaller KUN med 1 400 tkr och SN med 600 tkr om inga nya bidrag beslutas av Tillväxtverket.
- Anslag med 4 200 tkr avsedda för kultur- och nämnden som kompensation för åtgärder/omdisponeringar och tillfälligt anslag som försvinner. Tilldelas genom framställan till kommunstyrelsen med redovisning av tillfälliga behov.

Budget 2023 Tkr	Ram 2024 Tkr	Ram 2025 Tkr
109 905	110 662	111 943

Åtgärder med konsekvensbeskrivning:

Åtgärder	tkr
Kommunstyrelseförvaltning	
Friskvård, företagshälsovård	500
Investeringsbidrag/bygdepeng	225
Chefsutbildning	200
Ökad adm. ers affärsdrivande verksamheter	100
Summa Kommunstyrelsens förvaltning	1 025
Samhällsbyggnadsförvaltning	
Ta bort dagligt städ på offentliga toaletter under högsäsong vid fritidsanläggningar	40
Lägre standard på motionsspår, vandringsleder	100
Minska andelen närproducerade livsmedel	100
Minskat underhåll på våra grönytor	200
Minskat underhåll på våra fastigheter	200
Summa Samhällsbyggnadsförvaltningen	640
Summa	- 1 840

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2023–2027.

Byggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet, med undantag av den översiktliga fysiska planeringen, som handhas av kommunstyrelsen.

Nämndens ansvarsområden omfattar:

Myndighetsutövningen gällande fysisk planering – innefattar bland annat detaljplaner, områdesbestämmelser, bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked, byggkontroll och tillsyn, samt mätning, kartproduktion och GIS-samordning samt strandskyddsdispenser.

Ram 2023

Ramförändringar	tkr
Budget 2022	-262
<i>Uppräkningar</i>	0
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	13
Övrig uppräknings 0,5 %	4
Uppräknings externa intäkter 1%	-15
Tekniska justeringar	
Höjt personalomkostnadspålägg	11
Budget 2023	-249

Budget 2023 Tkr	Ram 2024 Tkr	Ram 2025 Tkr
249	253	256

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Nämnden bedriver i enlighet med skollag, läroplaner och förordningar förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare samt särvox. Det åligger även kultur- och utbildningsnämnden att ansvara för korttidstillsyn av skolungdom över 12 år (FSO) utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov. Nämnden har vidare till uppgift att utifrån bibliotekslagen leda kommunens biblioteksverksamhet.

Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för kommunal musikskola, allmänkulturell verksamhet utlokaliserade högskolekurser, uppdragsutbildning och Kulturbruket på Dal (självförvaltningsorgan).

Ram 2023

Ramförändringar	tkr
Budget 2022	245 702
Tillfälligt anslag KF junibudget*	-4 000
Tillfälliga anslag tilläggsbudget*	-3 000
Kompensation för tillfälliga anslag 2022 ¹⁾	3 500
Statsbidrag enligt "Finansieringsprincipen"	300
Kompensation "Öppen skolskjuts "	1 000
Åtgärder/omdisponering*	-1 300
<i>Uppräkningar</i>	
Lönerevision 2022	3 187
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	60
Övrig uppräknings 0,5 %	320
Kompensation ökade interna priser serviceenhet m.fl. (livsmedel)	1 297
Kompensation elkostnad endast 2023	10
Uppräknings externa intäkter 1%	-384
Köp av huvudverksamhet (Gymnasieverksamhet)	740
Kompensation ökade kostnader Fjärrvärme, VA, Renh	1 050
Kompensation ökade livsmedelskostnader HT	750
<i>Tekniska justeringar</i>	
Höjd internränta från 1 % till 1,25 %	6
Höjd internränta till 2,2 %	24
Höjt personalomkostnadspålägg	3 986
Justering priser serviceenhet höjd ränta och PO	406
Budget 2023	253 654

Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda för 2022 budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.

Under 2022 har Kultur och utbildningsnämnden tilldelats tillfälliga anslag på 7 000 tkr. För 2023 föreslås Kultur och utbildningsnämnden få dessa anslag reducerade till 3 500 tkr. Det innebär att nämnden har 3 500 tkr i budgetanpassningar 2023 samtidigt som det dessutom finns en riktad neddragning på 1 300 tkr. verksamhetsförändringar. Totalt behöver Kultur och utbildningsnämnden minska sina kostnader med 4 800 tkr 2023.

Ett av de tillfälliga anslaget på 3000 tkr som tilldelats Kultur och utbildningsnämnden var riktade till SFI-undervisning, ökat antal GRUNDVUX, Ökad undervisningstid IM programmet, stöd i grundskolan samt tre mindre tillfälliga satsningar. Anslaget upphör verksamhetsåret 2023.

*** Inom förfogandeanslaget finns 4 200 tkr reserverat för tillfällig ramförstärkning till Kultur- utbildningsförvaltningen som kompensation av ramminskning för tillfälligt anslag och åtgärder/omdisponering. Tilldelas efter framställan till kommunstyrelsen med redovisning av tillfälliga behov.**

Förändring av budgetram till 2023 (uppräknings exkluderat):

- Tillfälligt anslag som beslutades i fullmäktigebudgeten i juni för 2022 avseende kostnader för interkommunal ersättning och eventuell utbildningsskuld till följd av Covid-19 på – 4 000 tkr upphör.
- Kompensation på 3 500 tkr för det tillfälliga anslaget som upphör.
- Tillfälligt anslag på som beslutades i tilläggsbudgeten i januari för SFI-undervisning, ökat antal GRUNDVUX-platser mm upphör på – 3 000 tkr 2022.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 1 300 tkr.
- * Inom förfogandeanslaget finns reserverat för tillfällig ramförstärkning till kultur- och utbildningsnämnden 4 200 tkr som kompensation för ramminskning. Tilldelas efter framställan till kommunstyrelsen med redovisning av tillfälliga behov.
- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag för extra studietid med 100 tkr per år, totalt 200 tkr från 2023 med 2022 års anslag. Anslag för planering för gymnasial utbildning med 200 tkr per år från 2023. Anslag utökad undervisningstid 800 tkr per år från 2024.
- Anslag för öppen skolskjuts 1 000 tkr 2023 och ytterligare 1 000 tkr 2024.
- Anslag för eventuell kompensation för minskat bidrag från Tillväxtverket finns reserverat under förfogande anslaget och tillfaller nämnden med 1 400 tkr om inga nya bidrag beslutas av Tillväxtverket.
- Kompensation för elkostnader med 10 tkr för 2023.
- Kompensation för livsmedel ingår i posten kompensation ökade interna priser serviceenhet mm.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 1 300 tkr.
- Uppräkningar och "tekniska justeringar" tillkommer.
- Kompensation för höjd intern ränta och personalomkostnadspålägg. Ramjustering av serviceenhetens priser med anledning av detta.
- Kompensation för ökade taxor inom VA och renhållning, 1 050 tkr
- Kompensation för ökade livsmedelskostnader HT, 750 tkr

Budget 2023 Tkr	Ram 2024 Tkr	Ram 2025 Tkr
253 654	255 993	256 555

Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar 2023

Riksdagen har nyligen beslutat att minska Lärarlönelyftets anslag nästa år (2023) från nuvarande tre miljarder kronor till två miljarder kronor. I budgetpropositionen finns även en avisering om en minskning till en miljard kronor år 2024. Pengarna från Lärarlönelyftet överförs till statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling (SFS 2018:49). Statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling kan inte användas för lärarlöner. Mellerud rekviderar cirka 2 mnkr från statsbidraget för lärarlönelyftet 2022. I

Mellerud betalas lärarlönelyftet ut som ett årligt lönetillägg till hälften av kommunens legitimerade lärare. Hälften av landets kommuner betalar ut bidraget som en permanent löneökning. När statsbidraget minskar och Mellerud ej kompenserar lönepåslaget med 650 tkr för 2023 och 1300 tkr 2024 finns det risk för kommunens legitimerade lärare byter arbetsgivare.

Övrigt

Förskoleverksamheten har enligt statistiken en kostnad som är mycket lägre än referenskostnaden. Mellerud är en av 40 kommuner i Sverige som driver fler grundskolor än de får ersättning för i det kommunala utjämningsystemets beräknade behov. Enligt utjämningsystemets modell börjar merkostnader för kommunen vid 80 elever i årskurs F-6. Det fria skolvalet innebär att gymnasieeleverna fritt kan välja program och gymnasieskola. Trenden har varit att eleverna valt dyrare utbildningsplatser vilket medfört ökade kostnader.

Volymmått

Asylelever ingår inte i nedan mått.

Förskola

	Utfall 2021	Budget 2022	Inskrivna 202204	Prognos 2023
Förskola	426	449	423	430

Barnantalet i förskolan prognostiseras minska från och med hösten 2022. Antalet barn i förskoleålder prognostiseras ligga på en lägre nivå i kommunen som helhet fram till 2027 då en långsam ökning förutspås enligt SCB:s prognoser.

Fritidshem

	Budget 2022	Inskrivna 202204	Prognos 2023
Åsen	25	21	23
Dals-Rostock	97	95	97
Nordal	89	97	97
Mellerud Södra	70	81	78
Åsebro	61	62	59
Summa	342	356	355

Under 2022 har intresset från vårdnadshavare att ha sina barn inskrivna på Fritidshemmen ökat.

Grundskola

	202204	2023	2024	2025	2026
Råda	316	311	305	303	304
Åsen	47	41	40	39	39
Dals-Rostock	150	156	153	146	135
Nordal	320	300	293	280	275
Mellerud Södra	104	111	107	102	93
Åsebro	92	97	99	99	98
Summa	1029	1018	995	968	947

En elevminskning sker på Åsens skola och Nordalsskolan under de närmaste 5 åren. Antalet elever med annat modersmål ökar och utgör nu cirka 37 % av elevgruppen i grundskolan.

Särskola

Särskolans elevtal 2023 prognostiseras till att bli likvärdigt 2022. 11 elever i grundsärskola Mellerud, samt 5 gymnasiesärelever i annan kommun.

Gymnasieutbildning

	2022/04	2023	2024	2025	2026
Elevpeng, Dahlstiernska	97	106	105	104	104
<i>var av sålda platser</i>	<i>-28</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>
IKE köpta platser	251	239	258	273	275
Överåriga	44	35	30	25	25
Summa	320	311	328	342	344

Antalet elever i gymnasieålder minskar något under de närmsta åren, men redan till 2025 prognostiseras en ökning. Antal överåriga och elever med annat modersmål ökar. Av Dahlstiernskas elever går 33 % på IM programmen, de flesta på IM språk med annat modersmål. Budget bygger på en ambitionsnivå att öka försäljningen av fler platser, samt att locka en större andel av Melleruds elever att stanna.

Vuxenutbildning

	15/10–21	15/3–22	2023
SFI	92	87	70
Vuxenstuderande	156	111	120
Köpta utbildningar		(104)	(100)
Summa	248	302	290

Troligtvis minskar antalet SFI studerande över tid och övergår till vuxenstudier. 2022 har KUN erhållit ett tillfälligt anslag 2022. Då kunskapsnivån varierar stort hos SFI eleverna krävs fyra undervisningsgrupper även efter den prognostiserade elevminskningen.

Kulturverksamhet

I kulturskolans verksamhet finns våren 2022, 267 elever. För 2023 prognosticeras samma antal. Melleruds kommunbibliotek prognosticerar 2022 ca 50 000 besökare. Kulturbruket på Dal hade 2019, före pandemin, 12 000 besökare och 104 arrangemang. Förhoppningen är att 2023 åter ska bli ett år utan pandemibegränsningar.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2023–2027.

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för familjerådgivning samt konsumentvägledning.

Ram 2023

Ramförändringar	tkr
Budget 2022	306 806
Tillfälliga anslag tilläggsbudget Familjecentral	-800
Statsbidrag enligt "Finansieringsprincipen"	100
Anslag AME (kompensation för TA 2022 som upphör)	1 500
Kompensation för tillfälligt anslag Familjecentral	800
Åtgärder/omdisponering	-6 200
<i>Uppräkningar</i>	
Lönerevision 2022	5 182
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	1 307
Övrig uppräknings 0,5 %	300
Kompensation drivmedel	335
Kompensation ökade interna priser serviceenhet m.fl. (livsmedel)	671
Kompensation elkostnad endast 2023	80
Uppräknings externa intäkter 1%	-553
Köp av huvudverksamhet (placeringar)	400
Kompensation ökade kostnader Fjärrvärme, VA, Renh	550
Kompensation ökade livsmedelskostnader HT	550
<i>Tekniska justeringar</i>	
Höjd internränta från 1 % till 1,25 %	11
Höjd internränta till 2,2 %	41
Höjt personalomkostnadspålägg	6 441
Justering priser serviceenhet höjd ränta och PO	223
Budget 2023	317 743
<i>Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.</i>	

Budget 2023 Tkr	Ram 2024 Tkr	Ram 2025 Tkr
317 743	320 331	320 701

Förändring av budgetram till 2023 (uppräknings exkluderat):

- Tillfälligt anslag på 0,8 mnkr för 2022 för införande av familjecentral blir permanent från och med 2023.
- Kompensation med 1,5 mnkr för att tilläggsanslag för 2022 avseende AME som upphör.
- Anslag för extra omsorgskontakt med 300 tkr för 2023 och framåt. (Totalt 600 tkr per år med 300 tkr från 2022). Minskat anslag med -200 tkr för 2023 och -300 tkr för 2024 avseende personlig assistans och sjukvårdande insatser. Anslag för minskade riktade statsbidrag, minskade timanställda i äldreomsorgen m.fl., med 2 400 tkr från 2024. Ersättning/regleringar från staten enligt finansieringsprincipen.
- Anslag för eventuell kompensation för minskat bidrag från Tillväxtverket finns reserverat under förfogande anslaget och tillfaller nämnden med 600 tkr om inga nya bidrag beslutas av Tillväxtverket.
- Kompensation för elkostnader med 80 tkr för 2023. Fr. o m 2024 är elpriset enligt avtal lägre.
- Kompensation för ökade drivmedelskostnader 335 tkr. Kompensation för livsmedel ingår i posten kompensation ökade interna priser serviceenhet mm.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 6 200 tkr.
- Uppräknings och "tekniska justeringar" tillkommer.
- Kompensation för höjd intern ränta och personalomkostnadspålägg. Ramjustering av serviceenhetens priser med anledning av detta.
- Kompensation för ökade taxor inom VA och renhållning, 550 tkr
- Kompensation för ökade livsmedelskostnader HT, 550 tkr

Åtgärder med konsekvensbeskrivning:

Åtgärder	tkr
Minskning av buffert	1 500
Omdisponering av statsmedel	2 700
Generell kostnadseffektivisering stöd och service	500
Generell kostnadseffektivisering vård och omsorg	1 500
Generell kostnadseffektivisering för att klara satsning på internutbildning inom befintlig budgetram stöd och service	0
Generell kostnadseffektivisering för att klara satsning på internutbildning inom befintlig budgetram vård och omsorg	0
Summa	6 200

Sammantaget kommer åtgärderna som behövs för fortsatt budgetbalans vara utmanande om samma eller högre nivå på kvaliteten inom verksamheten ska kunna säkras men bedöms som möjligt att genomföras särskilt med tanke på att en god grund redan lagts för kostnadskontroll och de utvecklingsmöjligheter den nya organisationen ger.

Volymmått

	2022	2023	2024	2025
	54 demens	54 demens	54 demens	63 demens
	59 somatik	59 somatik	59 somatik	59 somatik
Antal boende SÄBO		(sannolikt behov av färre somatik)	(sannolikt behov av färre somatik, ev ställa om en avdelning)	(sannolikt behov av färre somatik, ev ställa om en avdelning)
Antal hemtjänstagare	336	Samma nivåer eller möjligt något högre	Samma nivåer eller möjligt något högre	Samma nivåer eller möjligt något högre
Antal beslut om bostad med särskild service enligt LSS	28 gruppboestad 26 serviceboestad	22 gruppboestad 26–30 serviceboestad	22 gruppboestad 26–30 serviceboestad	22 <i>Gruppboestad</i> 26–30 <i>serviceboestad</i>

En av de stora utmaningarna inom socialnämnden framåt är att möta behoven där en större andel av befolkningen kommer vara äldre (över 80 år). Hur befolkningen kommer utveckla sig demografiskt är idag väl känt, det som är betydligt mer oklart är hur det kommer att påverka behoven av särskilt boende eftersom detta förutom ålder påverkas av ett flertal andra faktorer. Exempel på sådana faktorer är om allt fler äldre är friskare allt högre upp i ålder vilket mycket forskning idag tyder på. Andra exempel är hur tillgång till välfärdsteknik, kvalificerad hemtjänst, förebyggande insatser och hemsjukvård kan påverka äldres möjligheter att bo kvar längre hemma.

Volymerna inom hemtjänst ligger hittills relativt stabilt sett över åren även om det innevarande åren går upp och ner. På sikt prognosticeras en ökning av behovet av hemtjänst i takt med att demografin förändras men detta förväntas inte påverka perioden 2023–2025 i någon större omfattning. För kommande år handlar volymförändringarna snarare om individuella variationer, på längre sikt kan dock större volymökningar förväntas i takt med att en större andel av befolkning blir äldre.

Under hösten 2022 avses en långsiktig plan för LSS området presenteras till nämnd där en del är förslag kring hur boendestrukturen ska se ut framåt. I framtiden är det rimligt att anta att Melleruds volymer avseende LSS kommer att minska då påfyllnaden av nya beslut inte kommer vara lika stor som bakåt i tiden.

Övrigt

I jämförelse med andra liknande kommuner ligger Mellerud högt kostnadsmässigt inom IFO och inom äldreomsorgen. Socialförvaltningen har gjort ett stort arbete med kostnadseffektiviseringar där en genomlysning av nettokostnadsavvikelse för socialnämndens verksamhet har redovisats till nämnd och handlingsplaner för de områden som ligger högt i nettokostnad tagits fram. Det är ett medvetet aktivt arbete med att höja kostnadseffektiviteten inom förvaltningen samtidigt som kvaliteten bibehålls eller höjs.

Att anpassa schema och bemanning efter de föränderliga behov de som får insatser har är således en av socialnämndens allra viktigaste utmaningar. Med rätt bemanning, god planering och minskad spiltid kan nöjdhet och trivsel öka hos både medarbetare och de vi är till för; utmaningen ligger i att arbeta aktivt med schemalaggningen tillsammans medarbetare och chefer för att hela tiden ha en rätt anpassad bemanning. Med detta arbete på plats finns goda möjligheter att minska kostnaderna enligt vad som krävs inför 2023.

Verksamheten arbetar fortsatt mycket aktivt med kontroll över den köpta vården och att hålla kvar den nya väsentligt lägre kostnadsnivån. Detta sker genom en rättssäker myndighetsutövning med fokus på att göra rätt saker på rätt sätt, dvs att säkerställa att varje insats är rätt anpassad för den enskilde individen, att tydliga mål sätts och att dessa följs upp frekvent enligt satt tidsplan.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2023–2027.

Ekonomiska rapporter

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget

Prognos 2022, Budget 2023 Plan 2024–2025 är reviderade från KF budget i juni.

Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	183,6	202,1	190,3	191,8	193,4
Verksamhetens kostnader	-782,6	-831,8	-863,8	-886,0	-892,1
Avskrivningar	-30,6	-31,5	-31,5	-31,5	-31,5
Verksamhetens nettokostnader	-629,5	-661,2	-704,9	-725,7	-730,2
Skatteintäkter	401,6	423,0	427,5	446,3	466,3
Generella statsbidrag och utjämning	277,7	282,1	285,4	286,0	277,1
Verksamhetens resultat	679,4	43,9	7,9	6,6	13,2
Finansiella intäkter	0,8	1,1	0,9	0,9	0,9
Finansiella kostnader	-2,9	-3,1	-8,7	-10,2	-12,2
Resultat efter finansiella poster	47,7	41,9	0,2	-2,7	1,9
Skatteskostnader					
Extraordinära poster					
Årets resultat	47,7	41,9	0,2	-2,7	1,9

Kassaflödesbudget

Prognos 2022, Budget 2023 Plan 2024–2025 är reviderade från KF budget i juni.

Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	47,7	41,9	0,2	-2,7	1,9
Justering för av- och nedskrivningar	30,6	31,5	31,5	31,5	31,5
Förändring av pensionsavsättningar	0,7	0,0	0,4	0,4	0,3
Förändring av övriga avsättningar	0,1				
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0				
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	79,1	73,4	32,0	29,2	33,7
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-8,5				
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	-0,4				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-9,6				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	60,6	73,4	32,0	29,2	33,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-59,5	-94,9	-166,1	-41,6	-112,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,4	1,9			
Förändring investeringsbidrag och anslutningsavg.	11,9	3,2			
Förändring leasingtillgång	3,6				
Förändring av leasingsskuld	-3,6				
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-47,2	-91,8	-166,1	-41,6	-112,9
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0,0	120,0	20,0	75,0
Amortering av skuld	-20				
Ökning långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-20	0,0	120,0	20,0	75,0
Periodens kassaflöde	-6,6	-18,4	-14,0	7,6	-4,2
Likvida medel från årets början	57,8	51,2	32,8	18,8	26,3
Likvida medel vid årets slut	51,2	32,8	18,8	26,3	22,1

Balansbudget

Prognos 2022, Budget 2023 Plan 2024–2025 är reviderade från KF budget i juni.

Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar			0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	694,3	754,0	889,1	899,2	980,6
Finansiella anläggningstillgångar	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5
Summa anläggningstillgångar	707,7	768,0	902,6	912,7	994,1
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3
Fordringar	88,0	88,0	88,0	88,0	88,0
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	51,2	32,8	18,8	26,3	22,1
Summa omsättningstillgångar	148,5	130,1	116,0	123,6	119,4
SUMMA TILLGÅNGAR	856,2	897,6	1018,6	1036,3	1113,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	47,7	41,9	0,2	-2,7	1,9
Resultatutjämningsreserv	27,1	27,1	26,1	26,1	26,1
Övrigt eget kapital	288,4	336,1	379,0	379,2	376,5
Summa Eget kapital	363,2	405,1	405,3	402,6	404,5
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande		6,7	7,1	7,5	7,7
Andra avsättningar	10,9	4,1	4,1	4,1	4,0
Summa avsättningar	10,9	10,8	11,2	11,6	11,8
Skulder					
Långfristiga skulder	352,7	352,2	472,7	492,7	567,7
Kortfristiga skulder	129,4	129,6	129,4	129,4	129,4
Summa skulder	482,1	481,7	602,1	622,1	697,1
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	856,2	897,6	1018,6	1036,3	1113,4
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	192,2	175,9	178,8	177,5	172,0
b) Övriga ansvarsförbindelser	163,4	163,4	163,4	163,4	163,4

Driftbudget per nämnd

Prognos 2022, Budget 2023 Plan 2024–2025 är reviderade från KF budget i juni.

Nämnd	Belopp i Mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige		2,6	3,3	3,2	3,4	3,3
Kommunstyrelsen		81,4	94,6	109,9	110,7	111,9
- Administrativ förvaltning ²⁾		53,9	58,6	69,8	70,4	71,1
- Samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner)		27,4	36,0	40,1	40,2	40,9
Byggnadsnämnden		2,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3
Kultur- och utbildningsnämnden		241,5	251,0	253,7	256,0	256,6
Socialnämnden		307,3	308,9	317,7	320,3	320,7
Summa nämnder		634,9	657,6	684,3	690,1	692,2
Finansförvaltning ¹⁾		-1,6	3,6	20,6	35,6	37,9
Verksamhetens nettokostnader		633,4	661,2	704,9	725,6	730,1

1) Avser pensioner, arbetsgivaravgifter, internränta, avtalsförsäkringar, kompensation löneökningar 2022-2024

2) För 2025 ingår en generell neddragning av ram med 4,4 mnkr som ska fördelas till övriga förvaltningar

Investeringsbudget per nämnd

Nämnd	Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kommunstyrelsen		45.4	92.1	81.9	36.7	100.8
Skattefinansierad verksamhet		27.0	39.9	50.7	23.7	34.3
<i>varav kommunstyrelsensförvaltning*</i>		1.4	1.8	4.8	1.6	2.0
<i>varav administrativa förvaltningen</i>		0.4	0.1	0.3	0.3	0.3
<i>varav fastighetsverksamhet</i>		10.5	21.3	23.7	11.2	17.3
<i>varav gata och parkverksamhet</i>		14.4	15.9	21.3	10.2	14.1
<i>varav förråd och service</i>		0.0	0.3	0.3	0.0	0.0
<i>varav kostverksamhet och lokalvård</i>		0.3	0.5	0.4	0.5	0.7
Affärsdrivande verksamhet		18.4	52.2	31.2	13.0	66.5
<i>varav renhållningsverksamhet</i>		0.2	0.1	11.0	0.3	0.3
<i>varav VA-verksamhet</i>		15.7	28.8	14.9	12.5	66.1
<i>varav Fjärrvärmeverksamhet</i>		2.5	23.2	5.4	0.3	0.1
Byggnadsnämnden		0.0	0.4	0.1	0.0	0.0
Kultur- och utbildningsnämnden		0.6	1.3	8.0	1.3	11.5
Socialnämnden		1.6	1.1	6.1	3.6	0.6
Summa nämnder		47.6	94.1	96.1	41.6	112.9
*Inklusive Rådahallen						
-Varav skattefinansierat		29.2	42.7	64.8	28.6	46.4
-Varav taxefinansierat		18.4	52.2	31.1	13.0	66.5

Överföringsbudget från 2022 tillkommer.

Investeringsplan

Objekt MNKR	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Start besked
Övergripande						
Tekniska övergripande	300	300	300	300	300	
Summa Övergripande	300	300	300	300	300	
Kommunstyrelsen inkl. IT						
Mörkläggningsgardiner Dalslands Center	130					
Ljudanläggning Hallingsalen Dalslands Center		100				
Rumsavskiljare/ridå Dalslands center		80				
Belysning Dalslands center			50			
Ny hemsida			500			
Diverse inventarier	100	100	200	200	200	
E-medborgarförslag	100					
EDS Switchar ca 25 per år	600	600	600	600	600	
EDS Huvdswitch				1 000		
EDS UPS ca 5 per år	50	50	50	50	50	
EDS SAN (lagringsyta)	400					
EDS WLC (styr vårt WiFi)	250					
EDS AP (WiFi antenner) ca 60 om året	400	400	400	400	400	
EDS Datorer och mobiler till EDS						
EDS e-Arkiv	150	150	150	150	150	
EDS Politikerdatorer	440				440	
EDS Telefoni (prel. belopp)	2 000					X
Reservsamband	70					
Reservkraft till bygdegårdar		50				
Summa Kommunstyrelsen inkl. IT enheten	4 690	1 530	1 950	2 400	1 840	
Rådahallen						
Städmaskin		80				
Passagegrind	50					
Bassängmatta över rehab	50					
Summa Rådahallen	100	80				
Fastighetsenheten						
Nya eller utbyte komponenter (huvudsak vent)	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Bryggor Sunnanå, utbyte	400		400		450	
Tillgänglighetsanpassning kommunhus			3 000			X
Projektering	1 500					X
Tak, fasad och ventilation Kommunhuset			6 000			X
Takbyte	1 000		1 000		3 000	
Uppdatering av utemiljö skolor (1 skola/år)	400	400	400			
Parkering Vita Sannar (nytt avtal)	900					
Solceller	500	450	500	500		

Sunnanå hamn miljö, toaletter duschar		2 500				
Kroppefjälls förskola Ventilation		3 300				
Mark eller fastighetsköp	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Konstgräsplan, gräs, belysning	3 800					
Tågstopp Dals Rostock, belopp ej klart, tidigast 2028						
Vita Sannar toalett norra stranden	800					
Förskola Åsebro (tot. 6 mnkr)	4 000					
Elverk portabla			300			
Laddplatser kommunala fastigheter (lagkrav)			700	700		
Bryggor västra hamnen			500			
Bryggor norra hamnen	850					
Dalslands Center (Preliminärt belopp, inga beslut fattade, förutsätter fler finansiärer)	5 000					X
Summa Fastighetsenheten	23 650	11 150	17 300	5 700	7 950	
Gatu och parkenheten						
Nya eller utbyte komponenter	600	600	600	600	600	
Reinvestering asfalt	1 500	1 500	1 000	1 000	1 000	
Uppdatering av lekplatser	300		300		300	
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Expl Utbyggnad Sapphult			800			
Utbyte Gatubelysning	300	300	500	500	500	
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område			2 000			
Trafikhöjande åtgärd korsning N.Kungsg/Bergsg.	500					
Trafik/Trivselåtgärder Österrådaplan/Telaris	500					
GC väg Dals Rostock norra (Bidrag statlig infrastruktur)		1 700				
Utbyggnad gator bostadsområde, Sjöskogen			500	5 000		X
Ny infart + parkering Lunden		500				
Holder maskin			1 400			
Traktor				1 100		
Sopmaskin					700	
Spolkärra			400			
Tågstopp infrastruktur Dals Rostock						
Aktivitetsområde som kompletterar Parkgatan	1 500					
Ny detaljplan Vita Sannar, Strövområde, parkering	2 000					
Sadéns runda, Kroppefjäll	100	1 000				
Utbyte badbrygga Vita Sannar		200				
Offentlig mark Sunnanå hamn	10 000					X
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	1 700	2 000	4 200	4 200	4 200	
Fördyring av projekt						
Hundrastgård Åsensbruk	175					
Utökad parkering Håverud		600				
Utökad parkering Strömmersvik		300				
GC-väg Mellerud-Skräcklan				200	1 000	
Utbyte maskiner park/snöröjning	400					

Utbyggnad enligt detaljplan Resecentrum/Bergs	200		1 400		
Utbyggnad enligt detaljplan Kroppefjäll		500			
Dagvattenlösning Vita Sannar	500				
Summa Gatu och parkenheten	21 275	10 200	14 100	13 600	9 300
Offentlig renhållning					
Nya eller utbyte komponenter					
Asfalt FTI station Dals Rostock	250				
Summa Offentlig renhållning	250				
Serviceenheten					
Kyl/frys Åsebro	50				
Ugn Fagerlidsskolan		100			
Kokgryta Rådaskolan		250			
Granuldisk Skållerud				200	
Ugn lilla Skållerud				100	
Salladsdisk				50	
Bufféline Fagerlid					150
Tunneldisk Råda					350
Granuldisk Råda				200	
Stolar Råda			75	75	75
Diskmaskin Karoliner skolan			70		
Z-Vatten Råda			350		
Ugn Nordalsskolan	100				
Bufféline Råda köket	150				
Ugn Åsebro kök			75		
Maskiner lokalvården	100	100	100	100	100
Summa Serviceenheten	400	450	670	725	675
Byggnadsnämnden					
GIS 3D	75				
Summa Byggnadsnämnden	75				
Kultur- och utbildningsnämnden					
Div. inventarier förskola och skola	500	500	500	500	
Utköp modul 4 avdelningar Lunden	6 200				X
Datorer- och inventarier IKT	800	800	800	800	
Demontering av modul, återställning av mark			225		
Behov av två FSK avd. i centralorten PRELIMINÄR			10 000		X
Inköp av IT system	500				
Summa Kultur- och utbildningsnämnden	8 000	1 300	11 525	1 300	
Socialnämnden					
Grundutrustning/Sängar VoO	200	200	200	200	200
Generell Investeringsbudget SN div inventarier	400	400	400	400	400
Säbo/demensplatser 10 st Fagerlid		3 000			X
Upprustning Skållerud, projektering 2022	5 500				X

Summa Socialnämnden	6 100	3 600	600	600	600
SUMMA skattefinansierad verksamhet	64 840	28 610	46 445	24 625	20 665

VA-verksamhet

Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850
Sanering ovidkommande vatten	6 800	5 200	13 100	14 000	14 200
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn.	1 000	1 000	1 000		
Köpmannebro	2 000	1 000	30 000	15 000	X
Köpmannebro intäkter					
Östra Järn	1 500	600	12 900		X
Östra Järn intäkter					
Dagvattenanläggningar		500	500	500	500
Vita - Mellerud			1 000	6 000	4 000 X
Solceller inkl. papptak			250		
Sunnanå ARV värmesystem	480				
Sverkersbyn-Dals Rostock		250	2 000		
Backa-Sällsäter intäkter				-1 000	
Backa-Sällsäter flyttas från -21			1 500		
Skalskydd Sunnanå	300				
Tak Sverkersbyn lågvattenreservoar		800			
Utbyte PLC anläggningar	1 000	1 300	2 000	2 000	
Utbyggnad VA bostadsområde, Sjöskogen				2 000	2 000 X
Sjöskogen intäkter					
Översvämningsskydd skyfall enligt VA-plan				500	500
Dubblering av ledningar Dalskog					1 000

Summa VA-verksamhet	14 930	12 500	66 100	40 850	24 050
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Renhållning

Nya eller utbyte komponenter	250	250	250	250	250
Kretsloppspark Hunnebyn	10 000				X
Nytt vågprogram	200				
Ny våg	500				

Summa Renhållning	10 950	250	250	250	250
--------------------------	---------------	------------	------------	------------	------------

Fjärrvärme

Nya eller utbyte komponenter	100	100	100	100	100
PC Klippvägen brännare		175			
PC Åsebro ny panna	250				
Anpassning pannor till nya miljökrav	5 000				

Summa Fjärrvärme	5 350	275	100	100	100
SUMMA taxefinansierad verksamhet	31 230	13 025	66 450	41 200	24 400

Oförutsett/Ej fördelat

TOTALSUMMA	96 070	41 635	112 895	65 825	45 065
-------------------	---------------	---------------	----------------	---------------	---------------

Varav nya eller utbyte komponenter	5 800	5 800	5 300	5 300	5 300
Varav Bidrag till infrastrukturella investeringar	1 700				

Överföringsbudget från 2022 tillkommer.